

Програма за управление на отпадъците на Община Рудозем

ПЕРИОД НА ДЕЙСТВИЕ: 2016г. - 2020г.

Съдържание

Използвани съкращения	3
1. Въведение	4
2. Кратка информация за общината	5
3. Основни изводи от анализа на състоянието и прогнозите за бъдещо развитие в управлението на отпадъците	9
4. SWOT анализ	18
5. Цели и приоритети	20
5.1 Прогноза за количеството и състава на образуваните отпадъци	20
5.2 Регионални цели	21
6. План за действие	23
Мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци	23
Мерки за разделно събиране и достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло	24
Мерки за разделно събиране и достигане на целите и изискванията за биоразградимите отпадъци в т.ч. за биоотпадъците	25
Мерки за прилагане на изискванията за строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради	27
Мерки за закриване и рекултивация на депата с преустановена експлоатация	27
Мерки за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите на управление на отпадъците	27
7. Координация с други общински и регионални програми	30
8. Система за контрол и отчет на изпълнението	31
9. Приложения	32
Приложение 1. Анализ на състоянието на управление на отпадъците	33
<i>Анализ и оценка на действащото законодателство и национални програми</i>	<i>33</i>
<i>Анализ на общинската нормативна рамка</i>	<i>36</i>
<i>Анализ на отпадъците</i>	<i>38</i>
<i>Анализ на инфраструктурата за управление на отпадъците</i>	<i>48</i>
<i>Анализ на институционалния капацитет и финансиране на дейността</i>	<i>56</i>
<i>Информация за замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците</i>	<i>58</i>
<i>Анализ на информирането на обществеността</i>	<i>59</i>
<i>Анализ на информационното обезпечаване</i>	<i>60</i>
Приложение 2. Прогнози	61

<i>Прогноза за населението, нормата на натрупване и количеството образувани битови отпадъци</i>	61
<i>Прогноза за състава на отпадъците</i>	61

Списък на Таблиците

Таблица 1 Брой на населението на община Рудозем за периода 2001-2014 г.....	6
Таблица 2 Население на община Рудозем по населени места, 2001-2015 г.....	6
Таблица 3 Промяна на населението на община Рудозем (2001-2011 г.)	7
Таблица 4 Количества депонирани отпадъци, 2012-2014, тонове.....	9
Таблица 5 Резултати за среднопретеглен сезонен и годишен морфологичен състав	11
Таблица 6 Резултати за среднопретеглен сезонен и годишен морфологичен състав на отпадъците от Община Рудозем след преизчисляване на фракцията „други“	11
Таблица 7 Извлечени битови отпадъци за рециклиране, депо Рудозем (кг)	14
Таблица 8 Разходи за управление на отпадъците	15
Таблица 9 Приходи от такса битови отпадъци.....	15
Таблица 10 Обезпечение и отчисления по ЗУО	15
Таблица 11 Размер на отчисленията по чл. 64 от ЗУО при непостигане на целите.....	16
Таблица 12 Резултати от SWOT анализ	18
Таблица 13. Прогноза за количествата образувани битови отпадъци в община Рудозем, 2015-2020	20
Таблица 14. Прогноза на образуваните битови отпадъци по отделни фракции	20
Таблица 15 Цели за рециклиране на хартия, метал, пластмаси и стъкло	21
Таблица 16 Цели за оползотворяване на биоотпадъци, тонове	22
Таблица 17 Цели за рециклиране на хартия, метал, пластмаса и стъкло от община Рудозем	24
Таблица 18 Цели за оползотворяване на битовите биоотпадъци в община Рудозем.....	25
Таблица 19 План на дейностите по управление на отпадъците	28

Списък на Фигурите

Фигура 1 Местоположение на община Рудозем	5
Фигура 2 Точка със съдове за разделно събиране на отпадъци от опаковки.....	50
Фигура 3 Местоположение на общинското депо	53

Използвани съкращения

БО	Битови отпадъци
ГПСОВ	Градска пречиствателна станция за отпадъчни води
ГРАО	Гражданска регистрация и административно обслужване
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗОП	Закон за обществените поръчки
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства
КР	Комплексно разрешително
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МС	Министерски съвет
НПУО 2014-2020	Национален план за управление на отпадъците 2014-2020 г.
НСИ	Национален статистически институт
НУБА	Негодни за употреба батерии и акумулатори
ОВОС	Оценка на въздействието върху околната среда
ООп	Организация за оползотворяване на отпадъци от опаковки
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда.“
ОЧЦМ	Отпадъци от черни и цветни метали
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
РИОСВ	Регионална инспекция по околната среда и водите
РСУО	Регионално сдружение за управление на отпадъците
РУО	Регион за управление на отпадъците
ТБО	Такса за битови отпадъци
УО	Управление на отпадъците

1. Въведение

Настоящата програма за управление на отпадъците се изготвя във връзка с изискванията на чл. 52 от Закона за управление на отпадъците.

Общинските програми за управление на отпадъците(ОПУО) се разработват за периода на действие на Националния план за управление на отпадъците и се актуализират при промяна във фактическите и/или нормативните условия. Съществуващата ОПУО е с период на действие 2009-2013 г.

В края на 2014 г. е приет Националният план за управление на отпадъците за периода до 2020 г. В периода 2009-2013 г. са настъпили съществени промени в законодателството. Приет е нов Закон за управление на отпадъците и ред подзаконовни нормативни актове. ОПУО обхващат битовите отпадъци, утайките от ПСОВ и строителните отпадъци.

Настоящата програма се изготвя в съответствие с Методически указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците, утвърдени със Заповед № РД-211/31.03.2015 г. на Министъра на околната среда и водите.

Целта на Общинската програма за управление на отпадъците е да определи достъпни мерки, приложими на общинско ниво в изпълнение задълженията на Кмета на община Рудозем по глава II, раздел III от Закона за управление на отпадъците, за постигане на целите за рециклиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци, за ограничаване на количествата депонирани биоразградими отпадъци и за оползотворяване на биоотпадъците, за рециклиране и оползотворяване на строителните отпадъци.

За постигане на ефективно третиране и обезвреждане на отпадъците Законът за управление на отпадъците регламентира създаването на регионални системи за управление на отпадъците. Една от регионалните системи за управление на отпадъците, която включва само една община е РСУО Рудозем.

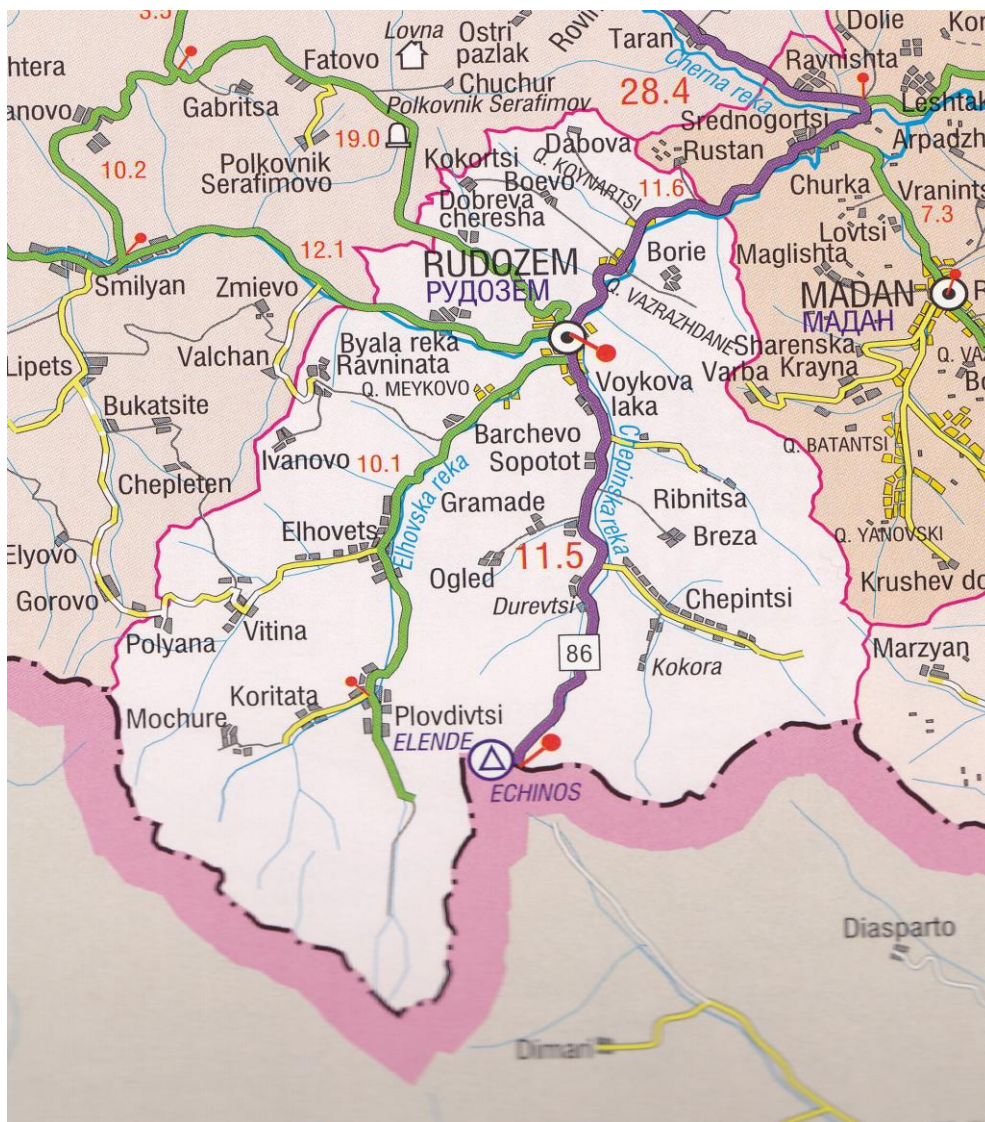
ОПУО се изготвя и като отчита целите поставени в Общинския план за развитие на община Рудозем за периода 2014-2020 г.

Процедура за екологична оценка на Програмата

ОПУО подлежи на обща процедура по преценка на необходимостта от извършване на екологична оценка, съгласно чл.2, ал.2, т. 1 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми и по оценка за съвместимост с предмета и целите на опазване на защитените зони, съгласно чл. 2, ал.1, т. 1 от същата Наредба.Общината внася в РИОСВ Смолян информацията, дадена в Приложение 1, част А и Приложение 2, част А на Наредбата. РИОСВ се произнася в 30 дневен срок за необходимостта от извършване на оценката. След провеждане на процедурата по екологична оценка, ОПУО се приема от Общинския съвет.

2. Кратка информация за общината

Община Рудозем е разположена в Горноарденския район на най-югоизточните части на Западните Родопи, обхващащ долините на реките Арда, Чепинска и Елховска. В състава на общината влизат 23 населени места (един град и 22 села), а площта, която заема е 191,3 кв.км. В административно отношение е част от Смолянска област. На северозапад и север граничи с община Смолян, на изток с общините Мадан и Златоград, а южната и граница съвпада с държавната граница на България с Република Гърция.

Фигура 1 Местоположение на община Рудозем

Релефът в общината е подчертано планински. Преобладават среднопланински, нископланински и хълмисти терени, а склоновете на долините са ерозионно-денудационни, със значителен наклон и дълбока и гъста речна мрежа. Средната надморска височина на общината е 765 м. Най-високата точка се намира при вр. Циганско градище (1827 м) на българо-гръцката граница.

Общината попада в континентално-средиземноморската климатична област, а частите над 1000 м. надморска височина в планинския климатичен район. Средната годишна температура е 9,4°C, като средната през лятото е 19,4°C (м.юли) и 1.6 °C през зимата /м.януари/.

По данни от последното преброяване, населението на общината е 10 069 жители, от които 3 763 или 37% живеят в общинския център, гр. Рудозем. По-големите села в общината са Чепинци и Елховец. Едно от селата е без население, а в други пет населението е под 30 души. Ежегодният регистриран спад на населението в общината между двете преброявания от 2001 и 2011 г. е -0,77%, която стойност е незначително по-висока от средния показател за страната -0,7%. Това е почти два пъти по-добре от региона като цяло, тъй като в него спада на населението за същия период е близо три пъти по-голям от средния за страната.

Намаляването на броя на населението е пряк резултат на ограниченото възпроизводство, закриването на рудодобива и насочването на работната ръка към вътрешността на страната. Високата безработица води до увеличаване на урбанизацията към големите градове и чужбина.

В следващите таблици е представена детайлна информация за населението на община Рудозем по данни на ГРАО до 15.09.2015 г. и НСИ до 31.12.2014 г., в т.ч. и данните от последните две преброявания на населението и жилищния фонд от 01.03.2001 г. и 01.02.2011 г. Показана е и средната годишна промяна на населението в общината, сравнено с данните за областта, Южен централен район за планиране и цялата страна.

Таблица 1 Брой на населението на община Рудозем за периода 2001-2014 г.

<i>Година</i>	<i>Население</i>
01.03.2001 преброяване	10 875
31.12.2004	10 296
31.12.2007	10 012
31.12.2009	9 801
01.02.2011 преброяване	10 069
31.12.2011	10 007
31.12.2014	9 599

Източник: НСИ

Таблица 2 Население на община Рудозем по населени места, 2001-2015 г.

<i>№ по ред</i>	<i>Населено място</i>	<i>2001 преброяване</i>	<i>31.12.2005</i>	<i>2011 преброяване</i>	<i>15.09.2015 ГРАО</i>	
					<i>пост. адрес</i>	<i>наст. адрес</i>
1	гр. Рудозем	4 255	3 764	3 763	4 147	3 608
2	с. Боево	14	12	6	6	12
3	с. Борие	230	239	239	247	228
4	с. Бреза	13	13	9	н.д.	н.д.
5	с. Бърчево	200	198	197	207	205
6	с. Бяла река	262	259	262	270	252
7	с. Витина	196	184	175	166	149
8	с. Войкова лъка	350	342	368	373	339
9	с. Грамаде	166	167	164	175	170
10	с. Добрева череша	20	16	11	4	4

№ по ред	Населено място	2001 преброяване	31.12.2005	2011 преброяване	15.09.2015 ГРАО	
					пост. адрес	наст. адрес
11	с. Дъбова	11	10	4	2	2
12	с. Елховец	1 237	1 166	1 105	1 161	1 111
13	с. Иваново	71	68	62	68	75
14	с. Кокорци	-	0	-	1	0
15	с. Коритата	207	189	204	218	215
16	с. Мочуре	51	45	27	23	25
17	с. Оглед	179	185	172	179	178
18	с. Пловдивци	286	278	257	258	261
19	с. Поляна	107	101	91	94	93
20	с. Равнината	210	193	162	153	139
21	с. Рибница	331	327	327	353	325
22	с. Сопотот	336	343	365	357	339
23	с. Чепинци	2 143	2 052	2 099	2 272	1 914
	Общо за общината	10 875	10 151	10 069	10 734	9 701

Източник: Община Рудозем, НСИ и ГРАО

Таблица 3 Промяна на населението на община Рудозем (2001-2011 г.)

	Преброяване 2001	Преброяване 2011	Годишна промяна
Община Рудозем	10 875	10 069	-0,77
Област Смолян	140 067	121 752	-1,39%
Южен централен район за планиране	1 978 879	1 812 638	-0,87%
България	7 932 984	7 364 570	-0,7%

Източник: НСИ

Общият брой на реализираните нощувки в местата за настаняване и средства за подслон през последните години не търпи сериозни изменения и през 2014 г. възлиза на около 3 000 бр.

Територията на общината е 191,3 кв. км., което представлява 0,17 % от площта на България. Средната гъстота на населението е 52 души на кв. км., което е под средната стойност за страната (66 д/кв.км.).

На територията на община Рудозем са установени богати находища на оловно-цинкови руди. Интерес представляват и установените значителни запаси от риолитови плочи, мрамор и хвостов пясък. Откритата кариера за риолитови плочи край с. Витина е с изготвен геологопроучвателен доклад и утвърдени запаси. Рудодобивът в продължение на десетилетия осигурява основния поминък на населението, но вече в много по-малък мащаб, вследствие на което общината се определя като община в индустриален упадък.

Основно структуро-определящо предприятие е "Рудметал" АД, гр. Рудозем, като в икономиката на общината все по-голяма роля играят микро и малки предприятия (под 50 заети). Постепенно нараства делът на други отрасли – химическата (в частност козметичната), шивашката, строителната, дърводобивната и дървопреработваща промишленост.

Основни предприятия в общината са: „Рудметал“ АД, ЕТ „Викторио – Зарко Дурев“, Рубелла Бюти“ АД, „Вентони козметикс“ ЕООД, „Дестини“ ООД, „Сева“ ООД и няколко шивашки, обувни и хранително-вкусови предприятия.

Горското стопанство и горската промишленост са добре развити. Те са сред водещите отрасли и имат определяща роля в икономическото и развитие. Основната част от добитите при дърводобива трупи се обработват в местни дървопреработвателни фирми.

Билкопреработката, макар и нетрадиционен, е перспективен отрасъл за района. От етерично-маслените билки виреят почти всички видове – мащерка, риган, бял равнец, жълт кантарион, лавандула, невен, салвия и др. Диворастящи плодове, които се отглеждат са арония, боровинка, къпина, малина, ягода и други.

Градът е разположен на републиканския път II-86, който е единствената транспортна артерия, свързваща централната част на страната със Смолянска област и част от транспортния коридор Пловдив-Смолян-Рудозем-ГКПП Елидже-Ксанти. Очаква се, че предстоящото изграждане на ГКПП на пътя Смолян-Рудозем-Ксанти ще даде тласък на трансграничните контакти. Отварянето на пътя, който от българска страна е изграден, ще създаде условия за организиране на свободна икономическа зона, икономическо сътрудничество и изграждане на смесени фирми.

Равнището на безработицата в общината е над 20% през последните 5 години, което е по-високо от средното за страната.

Средният годишен паричен доход на човек от населението за област Смолян е малко по-нисък от средния за страната.

3. Основни изводи от анализа на състоянието и прогнозите за бъдещо развитие в управлението на отпадъците

Съответствие на общинската нормативна рамка на законовите изисквания

В съответствие с нормативните изисквания Общинският съвет е приел следните общински наредби, пряко или косвено свързани с управлението на отпадъците:

- Наредба за управление на отпадъците на територията на община Рудозем, приета с Решение № 491/23.04.2015 г. С тази Наредба във връзка с чл.22 от Закона за управление на отпадъците се детайлизира правата и задълженията на общинската администрация, на гражданите и юридическите лица, по отношение на управлението на отпадъците и се привеждат изискванията на ЗУО на общинско ниво. С Наредбата се отменя Наредбата от 2008 г. за управление на отпадъците и поддържане на чистотата на територията на Община Рудозем, както и всички разпоредби, които и противоречат.
- Наредба №1 за поддържане и опазване на обществения ред, чистотата и общественото имущество на територията на Община Рудозем;
- Наредба №2 за опазване на околната среда;
- Наредба №4 за организация и финансиране на дейностите по третиране на битовите отпадъци на територията на Общината.
- Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Рудозем. Наредбата регламентира определянето и плащането на такса битови отпадъци.

Битови отпадъци, количество и състав

Количества битови отпадъци

Съгласно Заповедта на кмета на Община Рудозем в система за организирано сметосъбиране, сметоизвозване и обезвреждане на отпадъците на депо са обхванати 19 н.м. и 99,92% от населението. За тези населени места е осигурено и поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване. Не се обслужват организирано и съответно са освободени от плащането на такса обезлюдените села и тези с население под 10 души – Кокорци, Добрева череша, Дъбова и Бреза, както и мах. „Равнища“ на с. Бърчево. Изцяло освободени от такса са обекти като: трафопостове, телевизионни кули и ретранслатори, спортната база към ОСО в с. Борие, граничните застави (Мързян, Мочура, Пловдивци и Еледже), яз. Пловдивци (МРРБ) и всички молитвени домове (джамии и църкви) на територията на общината.

Количествата отпадъци, които постъпват на депо Рудозем се замерват на кантар и са дадени в следващата таблица.

Таблица 4 Количества депонирани отпадъци, 2012-2014, тонове

Показатели	2012	2013	2014
Население на общината	9 943	9 797	9 657
Население на гр. Рудозем	3 708	3 646	3 593
Депонирани отпадъци, тонове	1 645	1 448	1 555
Депонирани производствени неопасни отпадъци, тонове	202	228	210
Депонирани отпадъци на човек от населението, кг	165	148	161

Източник: НСИ, средногодишни данни за населението, данните за депонираните отпадъци са от годишните отчети по комплексното разрешително за депото

През 2013 г. количеството на отпадъците от бита, които не са депонирани са били 33 тона¹.

Нормите на натрупване, препоръчвани от Методиката за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци², утвърдена със Заповед № РД-744/ 29.09.2012 г. и диференцирани за различни населени места, приложими за периода 2012-2015 г., определят 242 кг на човек средно за населени места под 3000 души.

Нормата на депонираните отпадъци в община Рудозем за 2014 г. е с 30% по-ниска от нормите, за генерирани отпадъци, заложили в Методиката. През 2014 г. общината не е имала договор с организация по оползотворяване на отпадъците от опаковки, но има самостоятелно организирано отделяне на рециклируемите отпадъци на депото, което е дадено в таблица 7 по-долу. Като се отчетат и тези количествена, информацията показва по-ниска норма на образуваните отпадъци. Факторите, определящи по-ниската норма на натрупване са:

- по-ниските доходи на населението от средните за страната и по-високата безработица
- планинското разположение и малки количества отпадъци от домашните стопанства
- по-ниски от средните за страната нощувки на туристи и гости на общината.

Приема се норма на натрупване от 180 кг. на човек за количеството образувани битови отпадъци на територията на общината.

Състав на отпадъците

В периода септември 2015 – юли 2016 община Рудозем извършва представително изследване (включващо 4 бр. пробонабирания – по едно за всеки един от сезоните) на морфологичния състав на отпадъците на общината в съответствие с Методиката за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци на МОСВ от 2012г.

Въз основа на проучването на морфологичния състав на битовите отпадъци в община Рудозем са направени следните изводи:

- Най-голям дял в битови отпадъци се пада на фракциите „градински“-28,5%, „инертни“-17,5%, „пластмаса“-15,9% и „хранителни“-12,2%;
- Сравнително висок е дялът на рециклируемите отпадъци, които постъпват на общинското депо заедно със смесените битови отпадъци: „пластмаса“-15,9%, „хартия и картон“-5,6%, „стъкло“-7,7% и „метали“-1,8% и то при положение, че в общината има действаща система за разделно събиране на отпадъците от опаковки;
- Дялът на биоотпадъците е 29,5%, а този на биоразградимите отпадъци надхвърля 40%. Тук не се включват зелените отпадъци от общинските градини и паркове за които няма достоверни данни, тъй като те се извозват отделно и не се смесват с битовите отпадъци от жилищните зони;
- С малки изключения има недостатъчно ясно изразени сезонни различия, които са по-слабо изразени при рециклируемите отпадъци (стъкло, метали и хартия), текстил, кожа и гума, и по-силно изразени при биоразградимите отпадъци (градински, дървесни и хранителни) и при инертните отпадъци.

В следващите две таблици са представени среднопретеглените резултати за морфологичния състав на отпадъците по сезони и средният резултат за общината получен при проведеното четириsezонно изследване. Представени са и среднопретеглените резултати за морфологичния състав на отпадъците по сезони и средният резултат за общината след преизчисляване на фракцията „други“.

¹ <http://eea.government.bg/bg/nsmos/waste/dokumenti/PCYO.pdf>

² http://www3.moew.government.bg/files/file/Waste/Municipal_Waste/Metodika-2012.pdf

Резултатите от анализа на всяка извършена проба са представени в **Приложение 1** към Доклада за резултатите от морфологичния анализ.

Таблица 5 Резултати за среднопреглен сезонен и годишен морфологичен състав

Видове отпадъци	Есен	Зима	Пролет	Лято	Средногодишен
	%	%	%	%	%
Хранителни	6,6	10,38	15,18	8,75	10,2
Хартия	0,83	1,52	2,16	4,57	2,3
Картон	0,99	3,27	4,71	1,93	2,7
Пластмаса	10,73	16,29	19,41	15,97	15,6
Текстил	1,07	6,39	7,11	7,3	5,5
Гума	1,82	1,6	0,24	1,44	1,3
Кожа	0,08	2,8	2	5,62	2,6
Градински	18,23	32,43	30,82	27,37	27,2
Дървесни	0,08	2,64	0,56	0,32	0,9
Стъкло	10,23	9,42	4,23	2,97	6,7
Метали	0,91	3,59	0,96	0,56	1,5
Инертни	17	1,2	1,04	8,43	6,9
Опасни отпадъци	0,08	0,08	0,08	0,08	0,1
Други (преди преизчисляване)	31,35	8,39	11,5	14,69	16,5
Общо	100	100	100	100	100,0

Таблица 6 Резултати за среднопреглен сезонен и годишен морфологичен състав на отпадъците от Община Рудозем след преизчисляване на фракцията „други“

Видове отпадъци	Есен	Зима	Пролет	Лято	Средногодишен
	%	%	%	%	%
Хранителни	10,36	11,39	16,55	10,51	12,2
Хартия	1,48	1,68	2,40	4,90	2,6
Картон	1,57	3,44	4,95	2,17	3,0
Пластмаса	11,38	16,46	19,64	16,27	15,9
Текстил	1,40	6,47	7,22	7,45	5,6

Гума	1,81	1,60	0,24	1,44	1,3
Кожа	0,08	2,80	2,00	5,62	2,6
Градински	20,70	33,10	31,74	28,55	28,5
Дървесни	0,33	2,70	0,65	0,44	1,0
Стъкло	12,21	9,95	4,95	3,88	7,7
Метали	1,57	3,76	1,19	0,86	1,8
Инертни	37,03	6,57	8,40	17,83	17,5
Опасни отпадъци	0,08	0,08	0,08	0,08	0,1
Общо	100	100	100	100	100,0

Строителни отпадъци

Община Рудозем е една от четирите общини в обхвата на РИОСВ Смолян, която има отредена площадка за контролирано депониране на строителни отпадъци. Площадката представлява нарушен терен от минно-добивната промишленост, като с депонирането на инертните отпадъци се постига възстановяване на релефа, поради което не се води отчетност. По-рядко строителни отпадъци се депонират и на общинското депо, като служат за запръстяване и уплътняване.

Утайки от ПСОВ

Към настоящия момент утайките от ПСОВ Рудозем се депонират на общинското депо. По информация от РИОСВ преди депониране, утайките се третират предварително с флокулант. Поради липсата на осушителни полета на пречиствателната станция, утайките не отговарят на изискванията за използване в земеделието. Не са установени утайки, които могат да бъдат определени като опасен отпадък. Годишните количества депонирани утайки в общината в периода 2011-2014 г. са между 6 и 15,5 тона.

Опасни отпадъци от бита

Опасните отпадъци от сервизна дейност на МПС и бита обхващат разнообразни компоненти, свързани с продукти за битова употреба, масла, охладителни течности, акумулаторни и други типове батерии, луминисцентни лампи, електронно оборудване, техника и други. За различни типове опасни отпадъци практиката в страната, която се прилага и в община Рудозем е договориране и предоставяне на тези дейности на лицензирани за целта фирми.

От масово разпространени отпадъци (МРО) в общината е въведена система за събиране само на негодни за употреба батерии и акумулатори. Тя обхваща през 2014 година 59% от населението (7 712 души), които могат да използват 7 пункта за разделното им събиране.

Излезлите от употреба автомобилни гуми се предават на лица, които имат съответния разрешителен документ по ЗУО или в действащите центрове за разкомплектоване на ИУМПС на територията на общината.

Общината няма договор с организация, извършваща дейности по събиране, транспортиране, временно съхраняване, предварително третиране, оползотворяване и обезвреждане на ИУЕЕО. Няма сключен договор с фирма за разделно събиране на луминесцентни лампи.

В общината няма населено място по-голямо от 10 000 жители и за нея не е в сила изискването на чл.19 от ЗУО за осигуряването на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и др. Поради тази причина, както и заради липса на свободен финансов ресурс на този етап не се обмислят варианти за изграждане на център (или друга система) за временно съхранение на опасни отпадъци от домакинствата.

На площадката на общинското депо в с. Бърчево са разположени 9 бр. „Б-Б“ кубове в които се съхраняват 17 500 кг. твърди и 250 л. течни пестициди.

Медицински отпадъци

Медицинските отпадъци се формират от МБАЛ „Рудозем“ ЕООД, СБР „Родопи“ ЕООД и около 20 кабинета за извънболнична и стоматологична помощ. По договор от 2005 г. отпадъците се предават за транспортиране и обезвреждане в инсинератора в София.

Производствени отпадъци

Третирането на генерираните в общината производствени опасни и неопасни отпадъци е задължение на фирмите които ги образуват. Тяхна е отговорността за събирането, съхранението и третирането им. В общината се води точна отчетност за количествата отпадъци, които се образуват на територията на предприятията и постъпват за обезвреждане на общинското депо. Количествата за периода 2012-2014 година варират от 202 до 228 тона годишно.

Основни изводи от анализа на инфраструктурата и дейностите по управление на битовите отпадъци

Сметосъбиране

Дейността по събирането и извозването на битовите отпадъци се извършва от звено “Сметоизвоз” към Общинска администрация – Рудозем.

Обхватът на дейността се определя със Заповед на кмета на общината, съгласно която сметосъбирането и сметоизвозването на битовите отпадъци в общината се извършва в 19 населени места по график, при честота от ежедневно в ЦГЧ на Рудозем до един път месечно.

Разделно събиране и третиране на отпадъците

Отпадъци от опаковки

До 2014 г. общината е имала договор с „Екопак България“ АД. Съгласно отчета на фирмата, сортираните отпадъци от опаковки представляват общо 6 875 кг през 2011 г. , което е над 5 % от генерираните отпадъци от опаковки в града и е сравнително висок резултат.

На 08.12.2014 г. е сключен договор за съвместна дейност с „Булекопак“ АД за пет години. Разделното сметосъбиране се основава на двуконтейнерен тип „иглу“: жълти за събиране на опаковки от хартия, пластмаса и метал и зелени – за стъклени опаковки. Контейнери за разделно събиране са поставени на 12 места в град Рудозем.

Разделно събиране и третиране на отпадъците

Община Рудозем е изградила собствена система за разделно събиране на отпадъците, която е по договор с Кооперация „Екосистем КООП“ и функционира по следния начин: рециклируемите отпадъци по видове: пластмаса (полиетилен, полистирол, PET и др.), хартия и картон, стъкло, метали и отпадъци от опаковки се разделят на депото от общия поток отпадъци след което се пресоват, балират на сепарираща линия и се продават на преработващите фирми.

Води се строга отчетност на общото количество постъпили отпадъци и количеството разделно събрани и предадени рециклируеми отпадъци, които се изваждат от общото количество на депонираните отпадъци. Отчетността се води на базата на протоколи съставяни ежемесечно. Количествата на фракциите, предадени за рециклиране през периода 2011-2014 година са представени в следващата таблица.

Таблица 7 Извлечени битови отпадъци за рециклиране, депо Рудозем (кг)

	2011	2012	2013	2014
Отпадъци от хартия и картон	26 000	-	4 850	11 970
Отпадъци от пластмаси	20 000	13 850	28 150	26 740
Отпадъци от метали	2 000	-	-	570
Отпадъци от стъкло	-	-	-	790
ОБЩО разделно събрани фракции от битовите отпадъци за рециклиране	48 000	13 850	33 000	40 007

Източник: Община Рудозем

Рециклируеми отпадъци от стопански обекти

В изпълнение на Закона за управление на отпадъците, общинска администрация е уведомила всички търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради за задълженията от 01.01.2013 год. да събират разделно генерираните от дейността им отпадъци от хартия и картон, стъкло, пластмаса и метал и да ги предават на лица, притежаващи съответните разрешителни документи за дейности с отпадъци.

Разделно събиране на биоразградими отпадъци

Няма отчетени разделно събрани зелени отпадъци за периода 2012-2014 г.

Третиране на отпадъци

През 2003 г. на площадката на депото е въведена в експлоатация сепарираща линия, изградена по финансиран от Програма ФАР на ЕС „Проект за заетост в районите със стоманодобивна и минна промишленост”, чиято цел е екологосъобразно третиране на генерираните твърди битови отпадъци в община Рудозем, ликвидиране на нерегламентираните сметища и обновяване на зелената система.

Депониране

Депонирането на отпадъците се извършва на общинското депо за неопасни отпадъци на община Рудозем, намиращо се в местността Бунарски дол, с. Бърчево, в негативна форма на дере. За регионалното депо е издадено Комплексно разрешително №387 – НО/2010 г. Оператор на инсталацията и притежател на разрешителното е Община Рудозем.

Депото заема площ от 7 дка, оградено е и разполага с КПП, автоматична везна и осветление. Оборудвано е с необходимите означения и табели. Осигурена е денонощна охрана. Изградени са газоотвеждащи тръби. Запръстена е площ от 3 дка, като периодичността на запръстяване е 6 месеца. На депото оперират два булдозера.

Натрупаното количество отпадъци от началото на експлоатацията на клетката до 31.12. 2014 година е 47 449,695 т. Към началото на 2015 година остатъчният капацитет на депото е 33 333,255 тона или 83 333,1375м³, което е достатъчно за да осигури депонирането на отпадъците през следващите около 20 години.

Закриване на депа и почистване на стари замърсявания

Закрити са съществуващите депа за отпадъци на територията на община Рудозем, които не отговарят на действащата нормативна уредба. Ликвидирането на нерегламентираните сметища е извършено през 2005-2006 г. При констатиране на нови терени замърсени с отпадъци, общинската администрация и кметовете по населени места предприемат необходимите мерки и действия за ликвидиране на замърсяването.

Организационната структура на управление на отпадъците и финансиране

Организационната структура на общината, отнасяща се до опазването на околната среда, в т.ч. и управлението на отпадъците е следната:

- Кмет на община Рудозем,
- Заместник кмет,
- Главен експерт „Екология и технически контрол”
- Отговорник на депото;
- Кметове и кметски наместници по населени места.

Финансиране на дейностите по управление на битовите отпадъци

Фактическите и планираните разходи за дейности по управление на отпадъците са следните:

Таблица 8 Разходи за управление на отпадъците

Компоненти на разходите	2013 и 2014, хиляди лева	2015, хиляди лева
Почистване на територии за обществено ползване	26.4	24.6
Сметосъбиране и извозване на БО	109.8	113.8
Депониране	114.6	106
Общо разходи	250.8	244.4

Източник: Решения на Общинския съвет

През 2015 г. е увеличена цената за депониране на тон производствени неопасни отпадъци, заплащана от фирми, които директно извозват отпадъците си на депото.

Планираните приходи от такса битови отпадъци за периода 2013-2015 са както следва:

Таблица 9 Приходи от такса битови отпадъци

Приходни източници	2013 и 2014, хиляди лева	2015, хиляди лева
Общ размер на приходите, в т.ч. от	250.8	244.4
Физически лица	100.2	97.7
Юридически лица	150.6	146.7

Източник: Решения на Общинския съвет

Обезпечението по чл. 60 от ЗУО за закриване на клетки – 5.38 лв/тон.

В таблицата по-долу са дадени натрупаните средства от отчисления и обезпечения по ЗУО:

Таблица 10 Обезпечение и отчисления по ЗУО

Период	тонове	Обезпечение по чл. 60 от ЗУО, лв.	Отчисления по чл. 64 от ЗУО
01.01.2011г.- 31.12.2014г.	7153.93	38482.62	85693.67
01.01.2015г.- 30.09.2015г.	1323.89	5368.9	27942.26

Източник: РИОСВ Смолян, за община Рудозем

Общината няма дължими обезпечения или отчисления за периода 2011-2014 г.

В съответствие с Наредбата за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци от 19.12.2013 г. отчисленията по чл.64 от ЗУО, събирани при непостигане на целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъци, нарастват от 28 лв на тон през 2015 г. по следния начин:

Таблица 11 Размер на отчисленията по чл. 64 от ЗУО при непостигане на целите

Отчисления по чл. 64	2016	2017	2018	2019	2020
Лева на тон депонирани отпадъци	36	47	61	78	95

Информирание на населението и работа с обществеността

Общинска администрация на община Рудозем е активна както в дейностите по управление на отпадъците, така и в предоставяне на информация за задълженията на населението в тази сфера. Изпълняват се проекти и дейности с ученици и част от населението, които са насочени към повишаване осведомеността и подобряване на практиките по управление на отпадъците, вкл. и такива организирани на национално ниво, като кампаниите „За чиста околна среда“, „Да почистим България за един ден“ и др.

Обобщение на основните изводи от анализа:

- Изготвени и приети са общинските наредби, изисквани от законодателството.
- Приема се норма на натрупване от 180 кг. на човек за количеството образувани битови отпадъци на територията на общината.
- Приема се морфологичният състав на отпадъците съгласно Методиката за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци, в съответствие със структурата на населението на община Рудозем през 2014 г. (При сериозни различия в данните след приключване на морфологичния анализ ще бъдат направени нужните корекции).
- Количествата строителни отпадъци и утайки от ПСОВ са малки, по-ниски от средните на човек в страната.
- Общината е добре обезпечена със съдове за смесени битови отпадъци като брой и обем. Има възможност за оптимизация на сметосъбирането чрез увеличаване на броя контейнери тип „Бобър“.
- Делът на населението, обхванато от системата за организирано сметосъбиране и транспортиране на битовите отпадъци, нараства постоянно и през 2015 г. е 99,92%.
- В различните сезони между 40 и 50% от битовите отпадъци са биоразградими;
- В общината няма населено място с жители над 5000 души. Няма неизпълнени задължения по разделно събиране на отпадъци.
- Възстановена е системата за разделно събиране на отпадъците от опаковки (съвместно с „Булекопак“ АД);
- На площадката на депото е изградена и функционира сепарираща линия, финансирана по Програма ФАР на ЕС през 2003 г.
- Има изградено регионално депо, което отговаря на законовите изисквания.
- При наличната техника за уплътняване - булдозер, площадката на депото ще е достатъчна за депониране на отпадъците през следващите около 20 години.
- Закрити са нерегламентирани селски депа и сметища. При констатиране на нови терени замърсени с отпадъци, общинската администрация и кметовете по населени места предприемат необходимите мерки за ликвидиране на замърсяването.
- Относителният дял на ТБО в средният доход на човек от населението е под 0,3% или значително по-нисък от прага на социална поносимост, определен като 1% от средния паричен доход.
- Основната тежест от разходите по дейностите по управление на отпадъците се посреща

от юридическите лица, които генерират около 10% от битовите отпадъци на територията на общината.

- ТБО за осигуряване разходите по дейностите по управление на отпадъците остават в рамките на социалната поносимост и при нарастващи отчисления по чл. 64 и без кръстосано субсидиране, което свидетелства за ефективно предоставяне на дейностите по управление на отпадъците.
- Общинска администрация е активна в предоставяне на информация за задълженията по управлението на отпадъци. Изпълняват се проекти с ученици и населението, които са насочени към повишаване осведомеността и подобряване на практиките по управление на отпадъците.

4. SWOT анализ

Въз основа на горния анализ е направена взаимнообвързана оценка на вътрешните за община Рудозем силни и слаби страни, както и на външните за нея възможности и заплахи. Приема се, че вътрешните страни може да бъдат контролирани от организацията (в случая община Рудозем), докато външните фактори определят състоянието на средата, в която тя се развива. Изведени са следните основни аспекти на силните и слабите страни на системата за предоставяне на услуги по управление на отпадъците на територията на общината, както и на възможностите и заплахите от страна на средата, които са представени в следната таблица.

Таблица 12 Резултати от SWOT анализ

Силни страни	Възможности
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Населението е обхванато от общинската система за сметосъбиране и сметоизвозване. ✓ Приети са необходимите стратегически документи и местна нормативна база в областта на ООС и УО. ✓ Изпълнени са нормативните изисквания по разделното събиране на отпадъци. ✓ Построено е общинско депо с действаща (частично) сепарираща линия за рециклиране на отпадъци. ✓ Изградена е ефективна системата за управление на отпадъците, при социално достъпно ниво на разходите. ✓ Води се точна отчетност за разделно събраните, предадени за последваща преработка и отклонени от депониране битови отпадъци. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Осигуряване на финансиране за инвестиции по <ul style="list-style-type: none"> ○ Оперативна програма „Околна среда“ ○ ПУДООС ○ Отчисленията по чл. 64.за финансиранене на съоръжения за компостиране и рециклиране ✓ Успешно коопериране с общините от съседния РУО (Мадан, Златоград и Неделино)за използване на техни регионални съоръжения за третиране на отпадъци (напр. биоразградими). <ul style="list-style-type: none"> ✓ Повишаване на културата на населението по отношение на управлението на отпадъците, в т.ч. и разделното им събиране чрез постоянна и целенасочена работа с обществеността
Слаби страни	Заплахи
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Малките количества отпадъци са предпоставка за по-високи разходи на тон отпадъци и по-ниска заинтересованост и конкуренция от страна на фирмите, предоставящи услуги свързани с управлението на отпадъци. ✓ Ограничени възможности за самостоятелно финансиране на инвестиции в разширението на депото, оборудване на депото, съоръжения за третиране. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Демографската прогноза на НСИ за област Смолян е силно негативна, което е с двоен негативен ефект: <ul style="list-style-type: none"> - Намаляване на количеството отпадъци и повишаване на разходите на тон отпадъци - Намаляване на доходите на населението, при намаляване на населението в трудоспособна възраст ✓ Забавен икономически растеж и висока безработица в региона. ✓ Намаляване на планирания срок на експлоатация на клетката на депото при неправилно и експлоатиране.

На базата на анализа на текущото състояние и на представения по-горе SWOT анализ могат да се направят някои **изводи**.

Ясно изразени предимства на община Рудозем, които трябва да се доразвият:

- Да се използва пълноценно изградената инфраструктура за управление на отпадъците (и особено изградената сепарираща инсталация на площадката на депото);
- Да се използва ефективно системата за управление на отпадъците, която обхваща почти 100% от населението при социално достъпно ниво на разходите.

Слаби страни, които се нуждаят от целенасочена политика за подпомагане:

- Малките количества отпадъци, които общината генерира са предпоставка за по-високи разходи, по-ниска заинтересованост и липса на конкуренция от страна на фирмите, предоставящи услуги свързани с управлението на отпадъци.

Културата на населението по отношение на управлението на отпадъците, в т.ч. и разделното им събиране не е на високо ниво, а може да се повиши чрез постоянна и целенасочена работа с обществеността.

Определящите възможности, чиято реализация би засилила силните страни и конкурентоспособността на района са:

- Да се използват максимално възможностите, които дават договорните отношения с фирмата, експлоатираща депото и осъществяваща разделянето на рециклируемите отпадъци, като по този начин се вдигне % на рециклираните отпадъци от общия поток отпадъци за депониране;
- Проучване на възможностите за коопериране с общините от съседния регион за управление на отпадъците (РУО включващ общините Мадан, Златоград и Неделино) за използване на техни регионални съоръжения за третиране на конкретни видове отпадъци (напр. биоразградими).
- Използването на възможностите за кандидатстване за БФП по ОПОС 2014-2020, ПУДООС и ефективното използване на събраните в РИОСВ пари от отчисления е ключов фактор за финансиране на дейностите по УО;

Реалните заплахи, на които общинското ръководство трябва да противопостави конкретни мерки и действия за намаляване или ликвидиране на тяхното влияние са свързани с неблагоприятните демографски прогнози, опасността от повишаване на разходите на тон отпадъци и от там таксите за населението, при намаляващи доходи и население в трудоспособна възраст. Възможна заплаха е съкращаването на планирания срок на експлоатация на клетката на депото в случай на неправилно експлоатиране.

5. Цели и приоритети

5.1 Прогноза за количеството и състава на образуваните отпадъци

Образуване на отпадъци в община Рудозем

Оценката на количествата образувани битови отпадъци в Община Рудозем за периода 2014-2020 г. се прави въз основа на двата компонента:

- Брой на населението и демографска прогноза;
- Нормата на натрупване и прогноза за нарастването и.

Демографската прогноза е изготвена на базата на установения ежегоден годишен спад на населението от 1.5% в периода 2011-2014 г. Официалната демографска прогноза на НСИ – I вариант (при хипотеза за конвергентност), за периода 2015-2020 г. предвижда за област Смолян спад от 11% или ежегоден от 3,2%.

Така определената норма на натрупване от 180кг/жител/година за 2014 г. се очаква да нарасне до 186 кг/жител/година през 2020 г., с 0.5% годишно, в резултат от очаквания икономическия растеж 2016-2020 г.

Количества образувани битови отпадъци

Съгласно броя на населението в региона и нормата на натрупване таблицата по-долу показва количествата на образуваните битови отпадъци за 2014 г., както и прогнозата за тяхното изменение за периода на планиране.

Таблица 13. Прогноза за количествата образувани битови отпадъци в община Рудозем, 2015-2020

Показатели	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Население	9 512	9 369	9 228	9 090	8 954	8 820
Норма на натрупване, кг/ж/г	181	182	183	184	185	186
Количество битови отпадъци, т/г	1 722	1 705	1 689	1 673	1 656	1 641

При прогнозен спад на населението от 9%, количеството на битови отпадъци в региона се очаква да намалее с 6% до 2020 г.

Морфологичният състав на битовите отпадъци се променя под влияние на икономическия растеж. За целите на настоящата прогноза, обаче, съставът на битовите отпадъци се приема за постоянен за периода на планиране до 2020 година.

В таблицата по-долу са показани количествата на образуваните битови отпадъци по отделни фракции, съгласно посочените по-горе допускания.

Таблица 14. Прогноза на образуваните битови отпадъци по отделни фракции

Вид	Състав	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Хранителни	18.43%	320	317	314	311	308	305	302
Хартия	6.99%	122	120	119	118	117	116	115
Картон	4.56%	79	78	78	77	76	76	75
Пластмаса	10.23%	178	176	174	173	171	169	168
Текстил	2.63%	46	45	45	44	44	44	43
Гума	0.96%	17	17	16	16	16	16	16

Кожа	0.96%	17	17	16	16	16	16	16
Градински	27.48%	478	473	469	464	460	455	451
Дървесни	2.57%	45	44	44	43	43	42	42
Стъкло	3.78%	66	65	64	64	63	63	62
Метали	1.94%	34	33	33	33	32	32	32
Инертни	18.88%	328	325	322	319	316	313	310
Опасни	0.60%	10	10	10	10	10	10	10
Общо	100.00%	1,738	1,722	1,705	1,689	1,673	1,656	1,641

5.2 Регионални цели

Целите за рециклиране са определени спрямо количествата и прогнозата за състава и количествата на образуваните битови отпадъци в община Рудозем – единствената съставна община на региона за управление на отпадъци Рудозем.

Цели за рециклиране

Целите за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло, които страната си е поставила да постигне поетапно до 2020 г., са както следва:

- до 1 януари 2016 г. - най-малко 25 на сто от общото им тегло
- до 1 януари 2018 г. - най-малко 40 на сто от общото им тегло
- до 1 януари 2020 г. - най-малко 50 на сто от общото им тегло.

Целите се изпълняват самостоятелно от община Рудозем, в съответствие с нормативната уредба.

Съгласно така определените цели на национално ниво таблицата по-долу показва целите за рециклиране на общинско ниво.

Таблица 15 Цели за рециклиране на хартия, метал, пластмаси и стъкло

Вид	2015	Цел към 2016	2017	Цел към 2018	2019	Цел към 2020
	Общо	25%	Общо	40%	Общо	50%
Хартия и картон	197	49	195	78	191	96
Пластмаса	176	44	173	69	169	85
Стъкло	65	16	64	26	63	31
Метали	33	8	33	13	32	16
Общо	471	118	464	186	455	228

Цели за биоразградимите отпадъци (в т.ч. за биоотпадъците)

Цел за ограничаване на количествата депонирани биоразградими отпадъци

Разпоредбите на ЗУО изискват до 31 декември 2020 г. ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци³ до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани в Република България през 1995 г. Тази цел е в съответствие и с изискванията на европейската директива за депата за отпадъци.

³Биоразградими отпадъци са всички отпадъци, които имат способността да се разграждат анаеробно или аеробно, като хранителни и растителни отпадъци, хартия, картон и други

При данните за количествата депонирани биоразградими отпадъци през 1995 г на човек от населението, допустимите количества биоразградими отпадъци за депониране на жител са следните:

- 2013 г. – 152.9 кг/жител/година;
- 2020 г. – 109.3 кг/жител/година.

Към 2015 года, количествата генерирани биоразградими отпадъци на човек от населението в община Рудозем са 109 кг/жител/година, към 2020 г. – 112 кг.

За да се постигнат целите към 2020 година, 24 тона биоразградими отпадъци годишно трябва да бъдат отклонени от депониране.

Цели за разделно събиране и оползотворяване на био-отпадъци

В допълнение към общеевропейската цел, амбициозни национални цели за оползотворяване на битовите биоотпадъци⁴ са поставени в Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците, приета през месец декември 2013 г. Наредбата задължава кметовете на общини във всеки от регионите за управление на отпадъци по чл.49, ал.9 от ЗУО да постигат следните регионални цели за разделно събиране и оползотворяване на битови биоотпадъци:

- до 31 декември 2016 г. - не по-малко от 25 на сто от количеството на битовите биоотпадъци образувани в региона през 2014 г.;
- до 31 декември 2020 г. - не по-малко от 50 на сто от количеството на битовите биоотпадъци образувани в региона през 2014 г.;
- до 31 декември 2025 г. - не по-малко от 70 на сто от количеството на битовите биоотпадъци образувани в региона през 2014 г.

Съгласно така определените цели на национално ниво таблицата по-долу показва целите за оползотворяване на общинско ниво:

Таблица 16 Цели за оползотворяване на биоотпадъци, тонове

Вид	Образувани количества		Цел рециклиране 2016	Образувани	Цел рециклиране 2020
	2014	2016	25% от кол-во от 2014		2020
Хранителни	320	314	80	302	160
Градински	478	469	119	451	239
Дървесни	45	44	11	42	22
Общо	843	826	211	795	421

Отчисленията по чл. 64 от Закона за управление на отпадъците се намаляват с 50% при постигане поотделно на

- Целите за рециклиране на рециклируеми отпадъци
- Целите за оползотворяване на биоотпадъци.

⁴Биоотпадъци са биоразградими отпадъци от парковете и градините, хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, ресторантите, заведенията за обществено хранене и търговските обекти, както и подобни отпадъци от предприятията на хранително-вкусовата промишленост

6. План за действие

Закона за управление на отпадъците изисква общинските програми за управление на отпадъците да бъдат разработени в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците (НПУО 2014-2020). Като се отчитат стратегическите цели и програмите с мерки за тяхното достигане на национално ниво и при съобразяване с конкретните условия в община Рудозем, могат да бъдат определени следните цели, чието постигане следва да се заложи в общинската програма:

- Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване;
- Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонираните отпадъци за населението и околната среда;
- Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда;
- Превръщане на обществеността в ключов фактор за прилагане йерархията на управление на отпадъците.

За да бъдат постигнати тези цели с настоящият план за действие се предвижда изпълнението на следните мерки през периода 2015-2020 година: Настоящият план за действие включва следните мерки за изпълнение в програмния период:

- Мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци;
- Мерки за разделно събиране и достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло;
- Мерки за разделно събиране и достигане на целите и изискванията за биоразградимите отпадъци в т.ч. за биоотпадъците;
- Мерки за прилагане на изискванията за строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради;
- Мерки за закриване и рекултивация на депата с преустановена експлоатация;
- Мерки за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите на управление на отпадъците.

Мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци

Измерител за постигане на целта е стойността на показателя "образувани битови отпадъци на жител" през 2020 г., която трябва да бъде по-малка от стойността на същия показател през 2011 г. През 2011 г. количеството депонирани отпадъци от община Рудозем, е 1723 тона или 171 кг на човек от населението, което при сравнително малките количества на разделените и предадени за рециклиране отпадъци (около 0,5%), може да се приеме като норма на образуване на отпадъците през 2011 г.

Приложими мерки:

- Предоставяне на информация на сайта на общината за предлаганите услуги за поправки и ремонт в населените места на общината, водещи до удължаване на живота на продуктите и съответно до предотвратяване на отпадъците;
- Предоставяне на общински помещения или терени за осъществяване на размяна на употребявани стоки;
- Изготвяне и осъществяване на разяснителни и информационни кампании;
- Въвеждане на домашно компостиране.

Мерки за разделно събиране и достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло

Регион Рудозем е включен в Приложение 3 на Националния план за управление на отпадъците с Индикативен списък на РСУО, в които могат да се изградят инсталации за предварително третиране на битови отпадъци с цел оползотворяване на битовите отпадъци и предотвратяване на емисиите на парникови газове.

Конкретните райони ще бъдат определени след извършването на детайлни прединвестиционни проучвания, процедури по ОВОС и оценка на съответствието с целите на местата по НАТУРА 2000.

Националният план за управление на отпадъците предвижда необходимите средства за сортиращи инсталации да се осигурят от бизнеса, вкл. от организациите по оползотворяване на отпадъци от опаковки. Общината може да съфинансира такива проекти, чрез публично-частно партньорство, чрез общинските средства, натрупани от отчисленията по чл. 64 от ЗУО, като осигуряват общински терени и др.

Обхватът и обемът на дейностите по договорите с „Булекопак“ АД и Кооперация „Екосистем КООП“ не са достатъчни за постигане на нарастващите цели за рециклиране на отделените от битовите отпадъци рециклируеми материали – хартия, метали, пластмаса и стъкло за периода 2015-2020 г. представени в Таблица 15.

Таблица 17 Цели за рециклиране на хартия, метал, пластмаса и стъкло от община Рудозем

Цели към	01.01.2016	01.01.2018	01.01.2020
% на повторно употребени и рециклирани хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло от общото им тегло	25%	40%	50%
Общо количество рециклирани от генерираните от община Рудозем, в тонове	118	186	228

Приложими мерки:

- Изготвяне и реализиране на Проект за разделно събиране на отпадъците. В проекта трябва да бъде заложено разширяване на обхвата на разделното събиране, като то обхваща 17 села (тези с население над 50 жители) и се планира вида (препоръчително пластмасови съдове от 240 л), броя и местоположението на съдовете. Финансирането може да стане с отчисленията по чл. 64.
- Получаване на официални отчети
 - От организацията по оползотворяване на отпадъците от опаковки за количествата сортирани и отклонени от депонирани рециклируеми отпадъци – от населението и от търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради;
 - От пунктове за вторични суровини на територията на общината;
 - От оператора на депото.
- Повишаване на ефективността на разделянето на рециклируемите на площадката на депото

Мерки за разделно събиране и достигане на целите и изискванията за биоразградимите отпадъци в т.ч. за биоотпадъците

Всички регионални системи за управление на отпадъци без София, включително регион Рудозем са включени в Приложение 4 на Националния план за управление на отпадъците с Индикативен списък на РСУО, Индикативен списък на РСУО, в които могат да се изградят инсталации за компостиране и анаеробно разграждане.

Цел за ограничаване на количествата депонирани биоразградими отпадъци

Разпоредбите на ЗУО изискват до 31 декември 2020 г. ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35% от общото количество на същите отпадъци, образувани в Република България през 1995 г. Тази цел е в съответствие и с изискванията на европейската директива за депата за отпадъци.

Цели за разделно събиране и оползотворяване на био-отпадъци

В допълнение към общоевропейската цел, амбициозни национални цели за оползотворяване на битовите биоотпадъци са поставени в Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците, приета през месец декември 2013 г.

Таблица 18 Цели за оползотворяване на битовите биоотпадъци в община Рудозем

Цел	Индикатор	2013	2020
Ограничаване количествата депонирани биоразградими отпадъци (хранителни, растителни и дървесни, хартия и картон)	Допустими количества за депониране	121 кг биоразградими/човек/годишно	109 кг биоразградими/човек/годишно
	Отклонени от депониране по прогноза за биоразградими на община Рудозем	целта е постигната, генерираните биоразградими са по-малки, 109 кг на човек годишно	112 тона
Цел	Индикатор	31 декември 2016	31 декември 2020
Разделно събрани и оползотворени био-отпадъци (Паркове и градини, хранителни и кухненски)	Количеството образувани битови биоотпадъци през 2014	25% от кол-во 2014 г.	50% от кол-во 2014 г.
	843 тона	211 тона	421 тона

ОПОС 2014- 2020 финансира инсталации за компостиране/анаеробно разграждане на биоразградими битови отпадъци, като има условие за минимален капацитет на инсталацията за третиране - 2000 тона.

Поради малкия обхват на региона и малкия брой на населението (вече под 10 000 души), достигането на тези минимални количества е непостижимо за регион Рудозем. Това не би могло да стимулира общината да организира разделно събиране на биоразградимите отпадъци на територията си, тъй като за нея е непосилно да изгради самостоятелна инсталация.

При това положение пред общината остават възможностите за финансиране от отчисленията по чл. 64 за финансиране на самостоятелно компостиране или обединяване със съседни общини и региони (напр. РСУО Мадан). При промяна в нормативната уредба въвеждането на домашно компостиране е възможно да се приеме за постигане на целите за биоотпадъците.

Неинвестиционни мерки:

- ✓ **Възлагане на проучване за икономическо обосноваване третиране на биоотпадъците за постигане на целите за оползотворяване на регион Рудозем.**
- ✓ **Набиране и ревизия на информацията за:**
 - Проучване и съставяне на пълна информация на обектите, които генерират значителни количества хранителни биоотпадъци и на зелените площи в населените места и кварталите с дворове, от които се генерират по-големи количества зелени отпадъци;
 - Разработване на сценарии за разделно събиране на биоразградими отпадъци от населени места от които се генерират по-големи количества хранителни и зелени отпадъци и определяне на оптималния въз основа на оценка на разходите
 - Разработване на сценарии – самостоятелно компостиране/домашно компостиране/съвместно третиране с регион Мадан
 - Предварителна оценка на транспортните и др. разходи за използване на инсталация за компостиране в съседен регион;
 - Съпоставка на допълнителните разходи по разделно събиране на биоразградимите отпадъци транспорт и компостиране, с 50% от сумарните отчисления по чл. 64, дължими от общината при непостигане на целите за биоотпадъците към 2020 г.;
 - Проучване на потенциални общински площи (зелени системи, кариери, гори, и др.), в които може да се използват произведения продукт от биоотпадъците.

Инвестиционни мерки – в съответствие с резултатите от проучването.

При приемане на домашното компостиране за постигане на целите за оползотворяване и доказана икономия на общински средства от транспортни разходи и спестени отчисления по чл. 64 от ЗУО е възможно също така закупуване и предоставяне на домакинствата на компостери за домашно компостиране

Мерки за прилагане на изискванията за строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради

Количествата строителни отпадъци на територията на общината са малки и не оправдават инвестиции за строителни отпадъци, позволяващи последващата им повторна употреба и рециклиране. Регион за управление на отпадъци Рудозем не е включен в Националния стратегически план за управление на отпадъците от строителство и разрушаване 2011-2020 г.

Неинвестиционни мерки:

Прилагане на контрол за изпълнение изискванията на

- ЗУО
- Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали
- Общинските наредби:
 - Наредба №1 за поддържане и опазване на обществения ред, чистотата и общественото имущество на територията на Община Рудозем;
 - Наредба №2 за опазване на околната среда.

Мерки за закриване и рекултивация на депата с преустановена експлоатация
На територията на общината няма такива депа .

Мерки за прилагане на разяснителни кампании и информирание на обществеността по въпросите на управление на отпадъците

Приложими мерки:

- Предоставяне на актуална информация на сайта на общината за предлаганите услуги за поправки и ремонт в населените места на общината, водещи до удължаване на живота на продуктите и съответно до предотвратяване на отпадъците;
- Предоставяне на информация на сайта на общината за предлаганите услуги по събиране на едрогабаритни, строителни отпадъци, опасни отпадъци от бита;
- Изготвяне и осъществяване на разяснителни и информационни кампании във връзка с инвестиции в съдове за разделно събиране на отпадъци, закупуване на компостери.
- Изготвяне и поддържане на информационен модул свързан с дейностите по управление на отпадъците.

Отделно от това общината би могла да предприеме мерки за проучване и стимулиране на публично-частно партньорство за третиране и оползотворяване на определени видове отпадъци генерирани в общината, в т.ч. и образуваните в миналото производствените отпадъци от минно-добивните дейности, с цел оценка на възможностите за тяхното третиране и оползотворяване като вторичен суровинен ресурс.

Таблица 19 План на дейностите по управление на отпадъците

Марка	Индикатор за изпълнение	Дейности	Бюджет	Финансиране	Срок за реализация	Отговорни институции
Предотвратяване на образуването на отпадъци	Норма на образуване на отпадъци под 171 кг на човек годишно	Предоставяне на актуална информация на сайта на общината за предлаганите услуги за поправки и ремонт в населените места на общината, водещи до удължаване на живота на продуктите и съответно до предотвратяване на отпадъците	-	-	постоянен	Отдел „Екология“
		Предоставяне на общински помещения или терени за осъществяване на размяна на употребявани стоки	-	-	постоянен	Общински съвет
Оптимизиране на сметосъбирането	Запазване разходите за сметосъбиране	Подмяна на амортизираните съдове с контейнери тип „Бобър“			постоянен	Общинска администрация
Повторна употреба и за рециклиране на хартия, метали, пластмаса и стъкло	Етапно постигане целите за рециклиране от ЗУО	Изготвяне и реализиране на проект за разделно събиране на отпадъците	165 хил.лв	Общински бюджет. Отчисления	2016-2017.	Общинска администрация
		Контрол върху дейността на организацията за оползотворяване отпадъците от опаковки	-	-	постоянен	Отдел „Екология“
		Подновяване и засилен контрол за изпълнението на договора за експлоатация и поддържане на депото и сепарирането на рециклируемите отпадъци			2016, постоянен	Отдел „Екология“
Разделно събиране и оползотворяване на био-отпадъци	Етапно постигане целите за оползотворяване на био-отпадъци	Проучване на възможностите за компостиране на биоразградими битови отпадъци	5 хил.лв	Общински бюджет	2016-2017	Общинска администрация
		Организиране на домашно компостиране	15 хил.лв	Общински бюджет, Отчисления	2016 г.	Общинска администрация
Екологосъобразно депониране	Отсъствие на замърсявания	Контрол срещу нерегламентираното изхвърляне, изгаряне и др. форми на неконтролирано обезвреждане на отпадъците	-	Общински бюджет	постоянен	Отдел „Екология“
Информирание на обществеността и	Поддържане на регулярна	Кандидатстване за финансиране по различни програми, в т.ч. и участие в ежегодните конкурси в	-	-	постоянен	Отдел „Екология“

Програма за управление на отпадъците на Община Рудозем, 2016г. - 2020г.

информационно обезпечаване	отчетност за дейностите по управление на отпадъците	рамките на национална кампания „За чиста околна среда“				
		Провеждане на информационни и разяснителни кампании във връзка с инвестиции в областта на УО	-	-	постоянен	Отдел „Екология“
		Изготвяне и поддържане на информационен модул свързан с дейностите по управление на отпадъците	-	-	постоянен	Отдел „Екология“
		Актуална информация за фирмите, предоставящи услуги свързани с третирането и обезвреждането на отпадъци	-	-	постоянен	Отдел „Екология“

7. Координация с други общински и регионални програми

Настоящата програма за управление на отпадъците следва приоритетите и мерките, заложиени основно в следните стратегически документи:

- ✓ Национален план за управление на отпадъците 2014-2020 г.
- ✓ Национален стратегически план за поетапното намаляване на количествата биоразградими отпадъци, предназначени за депониране до 2020 г.
- ✓ Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителство и разрушаване на територията на Република България за периода 2011-2020 г.

Общинската програма за управление на отпадъците се изготвя и в съответствие с Приоритет 4 от Общинския план за развитие 2014-2020 г.: Развитие на туризма - опазване и експониране на културно-историческото наследство и съхраняване на околната среда, Цел 2: Запазване на екологичното състояние на общината и съответната мярка към нея за „Създаване на програма за опазване на околната среда и разделно сметосъбиране“. Дейностите включват създаването на програма за разделно събиране на отпадъците, но към това могат да се добавят и мерки за компостиране на биоразградимите отпадъци, рециклиране и екологично обезвреждане в изпълнение на Пътната карта за ефективно използване на ресурсите в Европа в периода до 2020 г.

Програмата е съобразена напълно и с Общинската програма за опазване на околната среда на Община Рудозем за периода 2016-2020 година.

8. Система за контрол и отчет на изпълнението

Съгласно чл. 52, ал. 9 от Закона за управление на отпадъците, Кметът на общината информира ежегодно в срок до 31 март общинския съвет за изпълнението на общинската програма за управлението на отпадъците през предходната календарна година.

Оценката на резултатите от изпълнението на общинската програма предполага събиране, съпоставяне и анализиране на годишната информация за постигането на целите на програмата чрез количествени или качествени индикатори, определени за програмните цели. Информацията за показателите, както и необходимата информация за анализ и оценка на тенденциите, напредъка и степента на постигане на целите на общинската програма за управление на отпадъците, се събира и обработва от отдел „Екология“.

Ежегодно се актуализира плана за дейностите по изпълнение на програмата.

Общинската програма за управление на отпадъците се актуализира при промяна във фактическите и/или нормативните условия.

9. Приложения

Приложение 1. Анализ на състоянието на управление на отпадъците

Приложение 2. Прогнози

Приложение 1. Анализ на състоянието на управление на отпадъците

Анализът на състоянието на управление на отпадъците се основава на:

- Анализ и оценка на действащото законодателство и национални програми;
- Анализ на отпадъците;
- Анализ на инфраструктурата за управление на отпадъците;
- Анализ на институционалния капацитет;
- Анализ и информация за замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване;
- Анализ на организационните схеми за управление на отпадъците;
- Анализ на информирането на обществеността;
- Анализ на информационното обезпечаване.

Анализ и оценка на действащото законодателство и национални програми

Приети са следните стратегически документи, закони и подзаконови нормативни актове на национално и общинско ниво, изискванията на които са отразени в настоящата общинска програма:

- Национален план за управление на отпадъците 2014-2020, приет от МС на 22.12.2014
- Национален стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020
- Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителство и разрушаване на територията на Р. България за периода 2011-2020 г.
- Закон за управление на отпадъците (обн. ДВ, бр.53/13.07.2012 г., посл. изм. с Решение №11 от 10.07.2014 г. на КС на РБ, обн. в ДВ бр. 61/25.07.2014 г.);
- Закон за опазване на околната среда (обн. ДВ, бр.91/25.09.2002 г. посл.изм.и доп. ДВ, бр. 62/14.08.2015 г.);
- Наредба за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори (Приета с ПМС № 351 от 27.12.2012 г., обн., ДВ, бр. 2 от 8.01.2013 г., в сила от 8.01.2013 г., попр., бр. 6 от 22.01.2013 г., изм. и доп., бр. 51 от 11.06.2013 г., в сила от 11.06.2013 г., бр. 66 от 28.08.2015 г.)
- Наредба № 1 от 09.02.2015 г. за изискванията към дейностите по събиране и третиране на отпадъците на територията на лечебните и здравните заведения (обн., ДВ, бр. 13 от 17.02.2015 г.)
- Наредба за разделно събиране на биоотпадъците, приета с ПМС № 275 от 06.12.2013 г. (Обн. ДВ, бр. 107 от 13.12.2013 г.)
- Наредба за третиране на биоотпадъците, приета с ПМС №235 от 15.10.2013 г. (Обн. ДВ, бр. 92 от 22.10.2013 г.)
- Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, приета с ПМС 277 от 5.11.2012 г. (Обн., ДВ, бр. 89 от 13.11.2012 г., в сила от 13.11.2012 г.)
- Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки (обн., ДВ, бр. 85/06.11.2012 г., изм. и доп., бр. 76/30.08.2013 г.)
- Наредба № 2 от 23.07.2014 г. за класификация на отпадъците (обн., ДВ, бр. 66 от 08.08.2014 г.)

- Наредба №6 за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци (Издадена от министъра на околната среда и водите, обн., ДВ, бр. 80 от 13.09.2013 г., в сила от 13.09.2013 г.)
- Наредба № 7 за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци (обн., ДВ, бр. 81 от 17.09.2004 г.)
- Наредба № 1 от 04 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри (обн., ДВ, бр. 51 от 20.06.2014 г.)
- Наредба за излезлите от употреба моторни превозни средства (Приета с ПМС №11 от 15.01.2013 г., обн., ДВ, бр. 7 от 25.01.2013 г., в сила от 25.01.2013 г., изм. и доп., бр. 95 от 1.11.2013 г., в сила от 1.11.2013 г.)
- Наредба за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието (Приета с ПМС № 339 от 14.12.2004 г., обн., ДВ, бр. 112 от 23.12.2004 г.).
- Наредба за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти (приета с ПМС №352 от 27.12.2012 г., обн. ДВ. бр.2 от 08.01.2013 г.)
- Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване (приета с ПМС №256 от 13.11.2013 г., обн. ДВ, бр. 100 от 19.11.2013 г., в сила от 01.01.2014 г.)
- Наредба за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми (Приета с ПМС №221 от 14.09.2012 г., обн. ДВ. бр.73 от 25.09.2012 г.)
- Наредба №7 от 19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци (обн., ДВ, бр. 111 от 27.12.2013 г.)
- Общински план за развитие на община Рудозем за периода 2014-2020 г.
- Стратегия за развитие на област Смолян 2014-2020 г.

НПУО извежда следните основни принципи на управлението на отпадъците:

- *“Предотвратяване”* - образуването на отпадъци трябва да бъде намалено и избегнато, където това е възможно.
- *“Разширена отговорност на производителя”* и *“замърсителят плаща”* – лицата, които образуват или допринасят за образуването на отпадъци или замърсяват околната среда трябва да покрият пълните разходи за третиране на отпадъците, гарантиращо висока степен на защита на околната среда и човешкото здраве.
- *“Превантивност”* – потенциалните проблеми с отпадъците трябва да бъдат предвиждани и избягвани на възможно най-ранен етап.
- *“Близост”* и *“самодостатъчност”* – отпадъците трябва да бъдат обезвреждани възможно най-близо до мястото на тяхното образуване.
- *„Участие на обществеността“* в разработването на плановете за управление на отпадъците и на програмите за предотвратяване на отпадъците и имат достъп до тях след разработването им.

Управлението на отпадъците следва петстепенния приоритетен ред на мерките за управление на отпадъците:

- I. предотвратяване на образуването им;
- II. подготовка за повторна употреба;
- III. рециклиране;
- IV. друго оползотворяване, например оползотворяване за получаване на енергия;
- V. обезвреждане.

За постигане на ефективно управление на отпадъците Законът за управление на отпадъците и НПУО регламентират създаването на регионални системи за управление на отпадъците. Регионален подход се разглежда при третирането и депонирането на отпадъци, както и при формирането и изпълнението на целите за рециклиране на битови отпадъци. Една от регионалните системи за управление на отпадъците, която включва само една община е РСУО Рудозем.

В НПУО РСУО Рудозем се споменава в следните три приложения:

- В Индикативния списък на Приложение 3 на НПУО за РСУО, в които могат да се изградят инсталации за предварително третиране на битови отпадъци с цел оползотворяване на битовите отпадъци и предотвратяване на емисиите на парникови газове;
- В Индикативния списък на Приложение 4 на НПУО за РСУО, в които могат да се изградят инсталации за компостиране и анаеробно разграждане;
- В Индикативния списък на Приложение 5 на НПУО за РСУО, в които могат да се закупят и инсталират компостери за домашно компостиране.

Закона за управление на отпадъците от 2012 г. въвежда допълнителни ангажименти за общинското управление по отношение на:

- организацията на разделното събиране на битови отпадъци на територията на общината за отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло и за разделно събиране на отпадъци от опаковки, задължително във всички населени места с население по-голямо от 5000 жители. В община Рудозем няма населено място (в т.ч. и общинският център) с повече от 5000 жители;
- организиране разделно събиране на масово разпространени отпадъци и/или оказване съдействие на организациите за оползотворяване на масово разпространени отпадъци
- съдействие за създаване на центрове за повторна употреба, поправка и подготовка за повторна употреба;
- организиране на разделно събиране на опасните битови отпадъци извън обхвата на наредбите по чл. 13, ал. 1 и предаването им за оползотворяване и/или обезвреждане;
- разделното събиране и съхраняването на битови биоразградими отпадъци;
- осигуряването на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други във всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители на територията на общината. (Такива населени места на територията на община Рудозем няма);
- почистването от отпадъци на общинските пътища
- осигуряването на информация на обществеността
- поддържането на регистър на площадките за предаване на отпадъци от пластмаси, стъкло, хартия и картон на територията на съответната община;
- предотвратява изхвърлянето на отпадъци на неразрешени места и организиране на почистването им.

Анализ на общинската нормативна рамка

В съответствие с нормативните изисквания Общинският съвет е приел следните общински наредби, пряко или косвено свързани с управлението на отпадъците:

- Наредба за управление на отпадъците на територията на община Рудозем, приета с Решение № 491/23.04.2015 г. С тази Наредба във връзка с чл.22 от Закона за управление на отпадъците се детайлизира правата и задълженията на общинската администрация, на гражданите и юридическите лица, по отношение на управлението на отпадъците и се привеждат изискванията на ЗУО на общинско ниво. С Наредбата се отменят следните актове: Наредбата от 2008 г. за управление на отпадъците и поддържане на чистотата на територията на Община Рудозем, както и всички други разпоредби от актове, приети от Общински съвет Рудозем, които и противоречат.
- Наредба №1 за поддържане и опазване на обществения ред, чистотата и общественото имущество на територията на Община Рудозем;
- Наредба №2 за опазване на околната среда;
- Наредба №4 за организация и финансиране на дейностите по третиране на битовите отпадъци на територията на Общината.
- Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Рудозем. Наредбата регламентира определянето и плащането на такса битови отпадъци.

Полендната програма за управление на дейностите по отпадъците е изготвена за периода 2009-2013 година. Основните цели поставени в нея са били следните:

1. Намаляване на количеството на генерираните отпадъци;
2. Подобряване на организацията по събиране и транспортиране на отпадъците;
3. Обхващане на всички населени места в организирана система;
4. Екологосъобразно третиране и депониране на събраните битови отпадъци ;
5. Правно регулиране на управлението на отпадъците;
6. Широко участие на обществеността по въпросите на УО;
7. Ликвидиране на старите замърсявания и намаляване на риска от съществуващите;
8. Мероприятия за недопускане появата на нови нерегламентирани сметища и недопускане на риск за здравето на населението;
9. Осигуряване на съответствие с изискванията на действащо законодателство по ООС и УО;

Общинската администрация полага целенасочени усилия и е разрешила горепосочените проблеми, като основните успехи са свързани с: ликвидирането на нерегламентираните сметища, подновяването на сметосъбиращата техника и съдовете за отпадъци, постигане на почти 100% обхват на населението от системата за организирано сметосъбиране, правилната експлоатация на клетката за битови отпадъци на общинско депо Рудозем и въведеното разделяне на значителна част от рециклируемите отпадъци на площадката на депото, като по този начин не се допуска тяхното депониране.

Основни изводи:

Общинската администрация полага необходимите усилия за спазване на динамично развиващото се през последните години законодателство, свързано с управлението на отпадъците.

Изготвени и приети са общинските наредби, изисквани от националното законодателство.

Изготвя се и своевременно се актуализира общинската програма за управление на отпадъците.

РСУО Рудозем е включен в три от индикативните списъци на НПУО 2014-2020:

- за РСУО, в които могат да се изградят инсталации за предварително третиране на битови отпадъци с цел оползотворяване на битовите отпадъци и предотвратяване на емисиите на парникови газове;
- за РСУО, в които могат да се изградят инсталации за компостиране и анаеробно разграждане; и
- за РСУО, в които могат да се закупят и инсталират компостери за домашно компостиране.

Анализ на отпадъците

Общинското ръководство на община Рудозем полага значителни усилия за обхващане на населението в системата на организирано сметосъбиране. Още през 2004 година 98,4% от населението на общината е включено в организирано сметосъбиране и сметоизвозване, сега делът на обхванатото население е 99,92%.

В това отношение общината е сред първите в страната, изпълняващи ангажиментите приети в преговорният процес за присъединяване към ЕС по отношение на обхващане на цялото население в организирано сметосъбиране до края на 2005 г. Включването на кв. „Мейково“, с. Мочура и мах. „Бреза“ ще завърши този процес. За оставащите малки или обезлюдени населени места, които са отдалечени от съществуващите маршрути за сметоизвозване са разработени схеми за временно складиране на отпадъка на определени за това места и последващото му извозване.

Общината е една от първите в страната с точна статистика на количествата образувани и третирани отпадъци – битови, промишлени, опасни, градински и строителни.

Битови отпадъци, количество и състав

Количества битови отпадъци

Съгласно Заповедта на кмета на Община Рудозем за определяне на обхвата на услугата по сметосъбиране и извозване на битовите отпадъци, в система за организирано сметосъбиране, сметоизвозване и обезвреждане на отпадъците на депо са обхванати 19 населени места. За тези населени места е осигурено и поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване. Не се обслужват организирано и съответно са освободени от плащането на такса за това, обезлюдените села и тези с население под 10 души – Кокорци, Добрева череша, Дъбова и Бреза, както и мах. „Равница“ на с. Бърчево. Изцяло освободени от такса са обекти като: трафопостове, телевизионни кули и ретранслатори, спортната база към ОСО в с. Борие, граничните застави (Мързян, Мочура, Пловдивци и Еледже), яз. Пловдивци (МРРБ) и всички молитвени домове (джамии и църкви) на територията на общината.

Честотата на сметосъбиране и сметоизвозване по утвърден маршрутен график е следната:

- ЦГЧ на Рудозем – ежедневно;
- Промислените зони – два пъти седмично;
- с. Чепинци и с. Елховец – веднъж седмично; малките населени места с кофи от 110 л. и контейнери тип „Бобър“ – един път седмично;
- с. Мочура – един път месечно и
- с. Боево – три пъти годишно.

Количествата отпадъци, които постъпват на депо Рудозем, се замерват на кантар и са дадени в следващата таблица.

Таблица Депонирани битови отпадъци, 2012-2014, тонове

Източник	2012	2013	2014
Община Рудозем, битови	1 647	1 448	1 555
Производствени неопасни	202	228	210
Общо	1 849	1 676	1 764

Източник: Годишни доклади за изпълнение на дейностите, за които е издадено Комплексно разрешително за регионалното депо, Община Рудозем

Въз основа на актуалните данни за броя на населението са определени количествата депонирани отпадъци на човек от населението (норма на натрупване) за последните години.

Таблица Количества депонирани отпадъци на човек от населението, кг

Показатели	2012	2013	2014
Население на общината	9 943	9 797	9 657
Население на гр. Рудозем	3 708	3 646	3 593
Депонирани отпадъци, тонове	1 647	1 448	1 555
Депонирани отпадъци на човек от населението, кг	165	148	161

Източник: НСИ, средногодишни данни за населението, Община Рудозем

Количествата на битовите отпадъци намаляват, най-вече заради намаляване на населението, ежегодно с 0,77%.

През 2013 г., количеството на отпадъците от бита, които не са депонирани са 33 тона⁵, или нормата на натрупване през 2013 г. е била 151 кг на човек.

Нормите на натрупване, препоръчвани от Методиката за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци⁶, утвърдена със Заповед № РД-744/ 29.09.2012 г. и диференцирани за различни населени места, приложими за периода 2012-2015 г., определят 242 кг на човек средно за населени места под 3000 души.

Нормата на депонираните отпадъци в община Рудозем за 2014 г. е с 30% по-ниска от нормите, за генерирани отпадъци, заложи в Методиката. През 2014 г общината не е имала договор с организация по оползотворяване на отпадъците от опаковки, но има самостоятелно организирано отделяне на рециклируемите отпадъци на депото, което е дадено в таблица 7 по-долу. Като се отчетат и тези количествна, информацията показва по-ниска норма на образуваните отпадъци. Факторите, определящи по-ниската норма на натрупване са:

- по-ниските доходи на населението от средните за страната и по-високата безработица
- планинското разположение и малки количества отпадъци от домашните стопанства
- по-ниски от средните за страната нощувки на туристи и гости на общината.

Приема се норма на натрупване от 180 кг. на човек за количеството образувани битови отпадъци на територията на общината.

Община Рудозем ползва самостоятелно депо и са възможни пропуски в отчитането на количествата депонирани отпадъци. Наред със субективния фактор за по-ниската норма са налице и обективни такива – по-ниските доходи на населението от средните за страната, високата безработица и планинското разположение и характер на общината. Затова се приема, че норма на натрупване от 180 кг. на човек характеризира с голяма степен на достоверност количеството образувани отпадъци на територията на общината.

Състав на отпадъците

В следващите таблици са представени данни за морфологичния състав на битовите отпадъци на община Рудозем според различни източници. Според резултатите представените в ОПР на община Рудозем (2014-2020) данни от Доклад от основното охарактеризиране на отпадъците с

⁵ <http://eea.government.bg/bg/nsmos/waste/dokumenti/PCYO.pdf>

⁶ http://www3.moew.government.bg/files/file/Waste/Municipal_Waste/Methodika-2012.pdf

кодове 20.03.01 – смесени битови отпадъци, към края на 2013 г. морфологичният състав на отпадъците е следният:

Таблица Състав на битовите отпадъци, към 31.12.2013 г.

Вид отпадъци	Дял, в %
Органични кухненски	4,86%
Хартия и картон	3,00%
Пластмаса	5,21%
Стъкло	8,85%
Текстил	3,48%
Гума и кожа	1,20%
Дървесни отпадъци	2,14%
Метали	2,88%
Други	68,38%
Общо	100.00%

Източник: Община Рудозем, Доклад от основното охарактеризиране на отпадъците с кодове 20.03.01 – смесени битови отпадъци

В следващата таблица за сравнение е представен морфологичният състав на отпадъците, определен експертно съгласно Методиката за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци, в съответствие със структурата на населението през 2014 (данните от таблица 4) и средна норма на натрупване от 180 кг. Сравнението на данните показва малко по-нисък относителен дял на органичните отпадъци и по-висок на пластмаса, стъкло и инертни отпадъци, в сравнение с нормите от Методиката.

Таблица Състав на битовите отпадъци, 2014 г.

Вид отпадъци	Съгласно Методиката		Община Рудозем, осреднени, съгласно методиката	
	под 3 хиляди	3-25 хиляди	в %	В тонове
Хранителни	15.60%	23.20%	18.43%	320
Хартия	6.10%	8.50%	6.99%	122
Картон	4.00%	5.50%	4.56%	79
Пластмаса	10.30%	10.10%	10.23%	178
Текстил	2.00%	3.70%	2.63%	46
Гума	1.00%	0.90%	0.96%	17
Кожа	1.00%	0.90%	0.96%	17
Градински	30.90%	21.70%	27.48%	478
Дървесни	2.90%	2.00%	2.57%	45
Стъкло	2.40%	6.10%	3.78%	66
Метали	1.90%	2.00%	1.94%	34
Инертни	21.30%	14.80%	18.88%	328
Опасни	0.60%	0.60%	0.60%	10
Общо	100.00%	100.00%	100.00%	1 738

Данните представени в таблиците показват големи различия. За да разполага с максимално достоверна информация за морфологичния състав на отпадъците, образувани на нейна

територия, през месец октомври 2015 г. община Рудозем е сключила договор за извършване на представително изследване (включващо 4 бр. пробонабирания – по едно за всеки един от сезоните) на морфологичния състав на отпадъците на общината, в съответствие с Методиката за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци на МОСВ от 2012 г. Данните от това проучване, което се провежда през 2015-2016 година, ще бъдат представени в отделен доклад.

Резултатите от първия сезонен анализ, който е проведен през есента на 2015 г. са представени в следващата таблица. Направеното контролно замерване на неуплътнени отпадъци от 4 кубиков контейнер показва обемно тегло на отпадъците от около 120 кг/м³.

Таблица Състав на битовите отпадъците, сезон есен, 28.11.2015 г.

Вид отпадъци	Резултати от изследването, сезон есен	
	От селата и крайните квартали, %	От ЦГЧ и района на пазара %
Хранителни	6,60	10,36
Хартия	0,83	1,48
Картон	0,99	1,57
Пластмаса	10,73	11,38
Текстил	1,07	1,40
Гума	1,82	1,81
Кожа	0,08	0,08
Градински	18,23	20,70
Дървесни	0,08	0,33
Съкло	10,23	12,21
Метали	0,91	1,57
Инертни	17,00	37,03
Опасни	0,08	0,08
Други	31,35	-

В периода септември 2015 – юли 2016 община Рудозем извършва представително изследване (включващо 4 бр. пробонабирания – по едно за всеки един от сезоните) на морфологичния състав на отпадъците на общината в съответствие с Методиката за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци на МОСВ от 2012 г.

Въз основа на проучването на морфологичния състав на битовите отпадъци в община Рудозем са направени следните изводи:

- Най-голям дял в битови отпадъци се пада на фракциите „градински“-28,5%, „инертни“-17,5%, „пластмаса“-15,9% и „хранителни“-12,2%;
- Сравнително висок е делът на рециклируемите отпадъци, които постъпват на общинското депо заедно със смесените битови отпадъци: „пластмаса“-15,9%, „хартия и картон“-5,6%, „стъкло“-7,7% и „метали“-1,8% и то при положение, че в общината има действаща система за разделно събиране на отпадъците от опаковки;
- Делът на биоотпадъците е 29,5%, а този на биоразградимите отпадъци надхвърля 40%. Тук не се включват зелените отпадъци от общинските градини и паркове за които няма достоверни данни, тъй като те се извозват отделно и не се смесват с битовите отпадъци от жилищните зони;

- С малки изключения има недостатъчно ясно изразени сезонни различия, които са по-слабо изразени при рециклируемите отпадъци (стъкло, метали и хартия), текстил, кожа и гума, и по-силно изразени при биоразградимите отпадъци (градински, дървесни и хранителни) и при инертните отпадъци.

В следващите две таблици са представени среднопотеглените резултати за морфологичния състав на отпадъците по сезони и средният резултат за общината получен при проведеното четириsezонно изследване. Представени са и среднопотеглените резултати за морфологичния състав на отпадъците по сезони и средният резултат за общината след преизчисляване на фракцията „други“.

Резултатите от анализа на всяка извършена проба са представени в Приложение 1 към доклада за резултатите от морфологичния анализ.

Таблица Резултати за среднопотеглен сезонен и годишен морфологичен състав

Видове отпадъци	Есен	Зима	Пролет	Лято	Средногодишен
	%	%	%	%	%
Хранителни	6,6	10,38	15,18	8,75	10,2
Хартия	0,83	1,52	2,16	4,57	2,3
Картон	0,99	3,27	4,71	1,93	2,7
Пластмаса	10,73	16,29	19,41	15,97	15,6
Текстил	1,07	6,39	7,11	7,3	5,5
Гума	1,82	1,6	0,24	1,44	1,3
Кожа	0,08	2,8	2	5,62	2,6
Градински	18,23	32,43	30,82	27,37	27,2
Дървесни	0,08	2,64	0,56	0,32	0,9
Стъкло	10,23	9,42	4,23	2,97	6,7
Метали	0,91	3,59	0,96	0,56	1,5
Инертни	17	1,2	1,04	8,43	6,9
Опасни отпадъци	0,08	0,08	0,08	0,08	0,1
Други (преди преизчисляване)	31,35	8,39	11,5	14,69	16,5
Общо	100	100	100	100	100,0

Таблица Резултати за средноплетеглен сезонен и годишен морфологичен състав на отпадъците от община Рудозем след преизчисляване на фракцията „други“

Видове отпадъци	Есен	Зима	Пролет	Лято	Средногодишен
	%	%	%	%	%
Хранителни	10,36	11,39	16,55	10,51	12,2
Хартия	1,48	1,68	2,40	4,90	2,6
Картон	1,57	3,44	4,95	2,17	3,0
Пластмаса	11,38	16,46	19,64	16,27	15,9
Текстил	1,40	6,47	7,22	7,45	5,6
Гума	1,81	1,60	0,24	1,44	1,3
Кожа	0,08	2,80	2,00	5,62	2,6
Градински	20,70	33,10	31,74	28,55	28,5
Дървесни	0,33	2,70	0,65	0,44	1,0
Стъкло	12,21	9,95	4,95	3,88	7,7
Метали	1,57	3,76	1,19	0,86	1,8
Инертни	37,03	6,57	8,40	17,83	17,5
Опасни отпадъци	0,08	0,08	0,08	0,08	0,1
Общо	100	100	100	100	100,0

Строителни отпадъци

Община Рудозем е една от четирите общини в обхвата на РИОСВ Смолян, която има отредена площадка за контролирано депониране на строителни отпадъци. Площадката представлява нарушен терен от минно-добивната промишленост, като с депонирането на инертните отпадъците се постига възстановяване на релефа, поради което не се води отчетност. По-рядко строителни отпадъци се депонират и на общинското депо, като служат за запръстяване и уплътняване.

В община Рудозем се генерират строителни отпадъци при ремонти и изграждане на нови сгради, благоустрояване, свързано с ремонти на улици и подземни инфраструктурни системи на канализационни и съобщителни системи и други. Тези отпадъци заедно с инертните компоненти от бетон, тухли, гипсови и варови мазилки, подова и облицовъчна керамика съдържат и изолационни материали, полимерни и хидроизолационни материали и други. Все още не са приложени техники за тяхното третиране и оползотворяване.

Според експертни оценки строителните отпадъци представляват около 2% от всички образувани в общината отпадъци. Това означава, че количествата образувани и депонирани строителни отпадъци в общината в периода 2011-2014 г. са **около 30 тона годишно**.

Утайки от ПСОВ

При доказани качества на неопасни отпадъци за продължителен период от време, утайките от ПСОВ се депонират на контролирано депо и/или се предоставят за нуждите на земеделието при строго спазване на изискванията на Наредбата за реда и начина на оползотворяване на утайки от пречистване на отпадъчни води за нуждите на земеделието.

Към настоящия момент утайките от ПСОВ Рудозем се депонират на общинското депо. По информация от РИОСВ преди депониране, утайките се третират предварително с флокулант. Поради липсата на осушителни полета на пречиствателната станция, утайките не отговарят на изискванията за използване в земеделието. Не са установени утайки, които могат да бъдат определени като опасен отпадък.

Количеството депонирани утайки от ПСОВ Рудозем за периода 2011-2014г. са представени в следващата таблица.

Таблица Количества на депонираните утайки от ПСОВ Рудозем

	2011	2012	2013	2014
Утайки от ГПСОВ, тона	15,5	14,4	6,7	6,0

Източник: Община Рудозем

Опасни отпадъци от бита

Опасни отпадъци от сервисна дейност на МПС и бита обхващат разнообразни компоненти, свързани с продукти за битова употреба, масла, охладителни течности, акумулаторни и други типове батерии, луминисцентни лампи, електронно оборудване и техники и други. За различни типове опасни отпадъци практиката в страната, която се прилага и в община Рудозем е договориране и предоставяне на тези дейности на лицензирани за целта фирми.

От масово разпространени отпадъци (МРО) в общината е въведена система за събиране само на негодни за употреба батерии и акумулатори. Тя обхваща през 2014 година 59% от населението (7 712 души), които могат да използват 7 пункта за разделното им събиране.

Излезлите от употреба автомобилни гуми се предават на лица, които имат съответния разрешителен документ по ЗУО или в действащите центрове за разкомплектоване на ИУМПС на територията на общината.

В края на 2013 г. в съседство с общината – в с Средногорци, общ. Мадан е въведена в експлоатация „Инсталация за преработка на излезли от употреба автомобилни гуми” с инвеститор „Екоенергия 2008” ЕООД Смолян. Има издадено разрешение за третиране на отпадъци, но през 2014 г. площадката е затворена.

Общинска администрация не извършва дейности по събиране, съхранение и разкомплектоване на изоставени МПС. Собствениците на такива МПС се идентифицират, след което им се съставят предписания с нужните указания. Извършват се периодични проверки съвместно с РУП – Рудозем за изоставени на нерегламентирани за целта места излезли от употреба МПС.

Общината няма договор с организация, извършваща дейности по събиране, транспортиране, временно съхраняване, предварително третиране, оползотворяване и обезвреждане на ИУЕЕО, притежаващи разрешително по ЗУО.

Няма сключен договор с фирма за разделно събиране на луминесцентни лампи. При сключване на договор ще бъде обособен склад, оборудван с необходимите съдове за съхранение.

Тъй като в общината няма населено място по-голямо от 10 000 жители, то за нея не са в сила изискванията на чл.19 от ЗУО за осигуряването на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и др. Поради тази причина, както и заради липса на свободен финансов ресурс на този етап не се обмислят варианти за изграждане на център (или руга система) за временно съхранение на опасни отпадъци от домакинствата. Към настоящия момент не е намерена възможност да се организира събирането на опасните отпадъци от бита при източника на образуване със специализиран автомобил.

На територията на общината няма складове за пестициди, които да представляват опасност за здравето на населението или за околната среда. На площадката на общинското депо в с. Бърчево са разположени 9 бр. „Б-Б“ кубове в които се съхраняват 17 500 кг. твърди и 250 л. течни пестициди – негодни и с изтекъл срок на годност към момента на обезвреждането им в бетонните кубове на „Балбок инженеринг“. През 2012 и 2013 г. на площадката за съхранение на ББ-кубове РИОСВ Смолян констатира теч на един от кубовете. На основание предписанието на РИОСВ фирмата-производител е отстранила допуснатия теч.

Медицински отпадъци

Медицинските отпадъци се формират от МБАЛ „Рудозем“ ЕООД, гр. Рудозем, специализирана болница за рехабилитация „Родопи“ ЕООД (болнично лечебно заведение с прием на пациенти по две клинични пътеки) и около 20 лечебни заведения – кабинети за извънболнична помощ, специализирана извънболнична помощ и за стоматологична помощ.

През 2005 г. болничните заведения са сключили договори с фирми притежаващи разрешително за дейност с опасни болнични отпадъци и отпадъците се предават за транспортиране и обезвреждане в инсинератор в София.

Условията за съхранение и транспортирането им за обезвреждане са одобрени и от РИОСВ и РЗИ Смолян.

Производствени отпадъци

Третирането на генерираните в общината производствени опасни и неопасни отпадъци е задължение на фирмите които ги образуват. Тяхна е отговорността за събирането, съхранението и третирането им. В общината се води точна отчетност за количествата отпадъци, които се образуват на територията на предприятията и постъпват за обезвреждане на общинското депо. Количествата за периода 2012-2014 година и разпределението на годишните количества между основните фирми, които доставят производствените си отпадъци за обезвреждане на общинско депо Рудозем са представени в долните таблици. Прави впечатление, че в списъка има предприятия, чиято производствена дейност се извършва в други общини.

Таблица Депонирани производствени отпадъци, 2012-2014, тонове

Източник	2012	2013	2014
Производствени неопасни	202	228	210

Източник: Годишни доклади за изпълнение на дейностите, за които е издадено Комплексно разрешително за регионалното депо, Община Рудозем

Таблица Депонирани производствени отпадъци по фирми, 2013 и 2014 г., тонове

фирма	Количество депонирани отпадъци, тона, 2013 г.	Количество депонирани отпадъци, тона, 2014 г.
Рубелла Бюти АД	133,5	124,5
Вентони козметикс	12,26	14,99
Диел ООД	7,61	6,97
Финта АД	9,3	9,35
Бапа Спорт	6,45	4,1
Рудозем стрийт дог (RSDR)	36,18	37,58
Омелия ЕООД	-	0,5
ЕТ Албена Куцева	5,5	0
ГПСОВ	6,7	6
Лъки инвест	10,6	5,76
Общо	228,1	209,75

Източник: Годишни доклади за изпълнение на дейностите, за които е издадено Комплексно разрешително за регионалното депо, Община Рудозем

Общинската администрация е определила шест обекта, които подлежат на контрол от страна на общината по ЗУО. Това са основните генератори на производствени отпадъци, които общината наблюдава заедно с РИОСВ Смолян. Те са следните:

1. Градска речиствателна станция за отпадни води (ГПСОВ) Рудозем;
2. Общинско депо за ТБО;
3. Хвостохранилище – 2 броя;
4. Обогатителна фабрика за ОЦР;
5. „Рубелла Бюти“ АД.

Най-големият генератор на производствени и опасни отпадъци на територията на общината е „Рубелла Бюти“ АД, гр. Рудозем. Това е фабрика за производство на козметични продукти, производство и търговия с козметични продукти и опаковки за козметичната промишленост. Фирмата е въвела безотпадна технология, като 75% от образуваните отпадъци от ламинатно фолио и 100% от полиетилен и пластмаси се връщат в производството на опаковки след предварително мелене.

На територията на общината няма складове за пестициди, които да представляват опасност за здравето на населението или за околната среда. На площадката на общинското депо в с. Бърчево са разположени 9 бр. „Б-Б“ кубове в които се съхраняват 17 500 кг. твърди и 250 л. течни пестициди – негодни и с изтекъл срок на годност към момента на обезвреждането им в бетонните кубове на „Балбок инженеринг“.

В община Рудозем няма специален „зелен телефон“ на който представители на обществеността да сигнализират за нарушения свързани с околната среда и управление на отпадъците. Оперативния начин, който общинската администрация е приела за действие в подобни случаи е следния: Сигналите се подават на тел. 112 и на дежурните лица от отдел „Сигурност и отбрана“ към Общинска администрация, която самостоятелно или с други компетентни органи предприема необходимите действия.

През 2015 година няма наложени глоби и санкции за неизпълнение на изисквания по управление на отпадъците.

Наличната информация и тенденциите дават основание да се направят следните **основни изводи**:

- Общото количество на образуваните и депонираните битови отпадъци от населението следва тенденция към трайно намаление, като за периода 2009-2014 г. отчетеното и докладвано намаление е с повече от 20%.
- Същата тенденция се проследява и при количествата образувани битови отпадъци на човек от населението - намаление за периода 2006-2014 г. от 220 на 161 кг/ж/г., което е под средното ниво за България;
- Делът на населението, обхванато от системата за организирано сметосъбиране и транспортиране на битовите отпадъци, нараства постоянно и достига почти 100%;
- В различните сезони между 40 и 50% от битовите отпадъци са биоразградими.

С цел запазване на положителните тенденции при управление на битовите отпадъци и в съответствие с НПУО 2014-2020, може да бъдат направени следните препоръки:

- Участие и провеждане на обучителни програми по управление на битовите отпадъци в съответствие с йерархията за управление на отпадъците, с акцент върху управление на биоразградимите отпадъци, разделно събиране и рециклиране и предотвратяване на образуването им;
- Да се положат усилия за въвеждане на домашно компостиране;
- Обсъждане на възможността за предоставяне на преференции на домакинствата и юридическите лица по отношение на таксата битови отпадъци при условие, че се включат и участват в системи за разделно събиране на отпадъците (на първо време като пилотен проект).

Анализ на инфраструктурата за управление на отпадъците

Сметосъбиране

Дейността по събирането и извозването на битовите отпадъци се извършва от звено "Сметоизвоз" към Общинска администрация – Рудозем. През последните години се наблюдава постоянна тенденция към все по пълно покриване на разходите за управление на отпадъците от приходите от такса „битови отпадъци“. Възможностите на населението и на общинския бюджет не позволяват заделянето на достатъчно средства за инвестиции в нова сметоизвозваща техника и съдове за смет, част от които са значително амортизирани. Поради тази причина са налице високи експлоатационни разходи и намалена ефективност на дейностите свързани с предоставянето на услугата. Положителен пример от последните години е използването на работна сила за ръчно почистването на градските улици по програмата "От социални помощи към трудова заетост".

Обхватът на дейността на звено "Сметоизвоз" към Общинска администрация се определя със Заповед на кмета на общината, съгласно която сметосъбирането и сметоизвозването на битовите отпадъци в общината се извършва в 19 населени места по график, при следната честота:

- ЦГЧ на Рудозем – ежедневно;
- с. Чепинци и с. Елховец – един път седмично;
- Промислените зони – един път седмично;
- Малките населени места с кофи от 110 л. и контейнери тип „Бобър“ – един път седмично;
- с. Мочуре – един път месечно
- с. Боево – три пъти годишно.

Транспортът до общинското депо се извършва с един контейнеровоз BMC PRO 625 (4 м³) и два сметосъбиращи автомобила: „Iveco Dayli“ (7 м³/3.5 т) и „Исузу NPR 66“ (9 м³/3,5 т). За нуждите на сметосъбирането общината използва при необходимост челен товарач Valtra (0,75 м³) и самосвал Mercedes 1114 (4 м³/6 т).

Използваните съдове за ТБО са с различен обем: контейнери от 4 м³, контейнери „Бобър“ от 1 100 л (1,1 м³) – 443 бр. и индивидуални съдове от 110 л. – 105 бр. За последно нови съдове са закупени през 2012 г. – контейнери тип „Бобър“ и кофи тип „Мева“ на стойност 12 432 лв.

Събирането на други видове отпадъци (напр. едрогабаритните (обемисти) отпадъци от домакинствата, отпадъците от почистване на улици и обществени места, общински и други обекти, по време на акции за почистване), както и на снегочистиването също е ангажимент на общинската администрация.

Разделно събиране и третиране на отпадъците

Община Рудозем е изградила собствена система за разделно събиране на отпадъците, която е по договор с Кооперация „Екосистем КООП“ и функционира по следния начин:

1. С договор от 15.12.2014 г. сключен по реда на ЗОП, община Рудозем е възложила на Кооперация „Екосистем КООП“ експлоатацията на общинското депо за неопасни отпадъци на община Рудозем, намиращо се в местността Бунарски дол, с. Бърчево за срок от две години. В обхвата на договора са включени следните дейности:

- входящ контрол и приемане на сметоизвозващите автомобили;
- обезвреждане на отпадъците чрез придобиване и запръстване;

- денонощна охрана на общинското депо;
- водене на отчетна книга за депонираните отпадъци;
- изготвяне на годишни отчети за оползотворените и депонираните битови и производствени отпадъци;
- изготвяне и представяне на РИОСВ и общината на Годишен доклад за изпълнение на дейностите за които е предоставено КР №387-НО/2010 г.

Обезвреждането на един тон отпадъци струва 17,55 лв., а запръстяването на 1 дка площ е на стойност 1 840 лв.

2. Работници на „Екосистем КООП“ разделят рециклируемите отпадъци по видове: пластмаса (полиетилен, полистирол, PET и др.), хартия и картон, стъкло, метали и отпадъци от опаковки;

3. Разделените отпадъци се пресоват и балират на сепариращата линия, изградена на площадката на депото и се продават на преработващите фирми;

4. Води се строга отчетност на общото количество постъпили отпадъци и количеството разделно събрани и предадени рециклируеми отпадъци, които се изваждат от общото количество на депонираните отпадъци. Отчетността се води на базата на протоколи съставяни ежемесечно.

Таблица Извлечени битови отпадъци за рециклиране на депо Рудозем (кг)

	2011	2012	2013	2014
Отпадъци от хартия и картон	26 000	-	4 850	11 970
Отпадъци от пластмаси	20 000	13 850	28 150	26 740
Отпадъци от метали	2 000	-	-	570
Отпадъци от стъкло	-	-	-	790
ОБЩО разделно събрани фракции от битовите отпадъци за рециклиране	48 000	13 850	33 000	40 007

Източник: Община Рудозем

Разделно събрани фракции битови отпадъци за рециклиране

До 2014 г. общината е имала договор с „Екопак България“ АД. Съгласно отчета на организацията, сортираните отпадъци от опаковки представляват общо 6 875 кг през 2011 г. , което е над 5% от генерираните отпадъци от опаковки в града и е сравнително висок резултат. В следващата таблица са дадени количествата рециклирани отпадъци от опаковки през 2011 и 2012 г.

Таблица Рециклирани отпадъци от опаковки, 2011 и 2012 г., кг

Община	Количество отпадъци постъпили на площадка за сортиране	Общо сортирани отпадъци			
		пластмасови опаковки	хартиени опаковки	стъклени опаковки	Общо
Рудозем, 2011	-	927	410	-	1 337
Рудозем, 2012	17 604	2 206	1 849	2 820	6 875

Източник: Отчет на Екопак България АД за 2011 г. , Годишник на РИОСВ Смолян за 2012 г.

На 08.12.2014 г. е сключен договор за съвместна дейност с „Булекопак“ АД за пет години. „Булекопак“ АД е изградила собствена система за разделно събиране на отпадъците от опаковки в най-големите населени места в общината: гр. Рудозем, с. Чепинци, с. Елховец, с.

⁷ <http://www.ecopack.bg/admin/ckfinder/userfiles/files/Otchet%202011.pdf>

Войкова лъка, с. Сопотот и с. Бърчево. Разделното сметосъбиране се основава на двуконтейнерен тип „иглу“: жълти за събиране на опаковки от хартия, пластмаса и метал и зелени – за стъклени опаковки. Контейнери за разделно събиране са поставени на 12 места в град Рудозем.

Моделът за разделно събиране включва добавяне само на два контейнера към наличните за битови отпадъци в 12 точки. Това улеснява гражданите при разделянето на отпадъците, както и не затруднява излишно придвижването на автомобилите и пешеходците по улиците. „Булекопак“ АД осигурява събирането на отпадъците и тяхното извозване, след което материалите се сортират на специализирана сепарираща инсталация и се предават за рециклиране.

Фигура 2 Точка със съдове за разделно събиране на отпадъци от опаковки

Анализът на данните за постигнатите резултати по отношение на количеството и качеството на разделно събраните отпадъци от опаковки през 2015 г., които са представени в долната таблица не дава основание да се смята, че в рамките само на този договор е възможно да се постигнат нарастващите цели за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло за периода до 2020 г. За това общината трябва да търси и други начини за увеличаване на разделно събраните (при източника) рециклируеми отпадъци.

Таблица Рециклирани отпадъци от опаковки през 2015 година, кг

Количество отпадъци постъпили в съдовете за разделно събиране	От тях за депониране	Общо годни за рециклиране отпадъци от опаковки				
		Хартия и картон	Метали	Пластмаси	Стъкло	Общо
2320	1502	238	14	298	268	818

Източник: Община Рудозем, текущи данни за 2015 г.

Освен посочения дългосрочен договор с организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки, общината развива и собствена система за разделно събиране на основните рециклируеми отпадъци на пловадката на депото. От края на 2014 г. общинската администрация е подновила за две години договора за експлоатация на общинското депо, който включва и клаузи за ръчно отделяне, сортиране, пресоване и предаване за последваща преработка на част от рециклируемите отпадъци постъпили на депото – главно пластмаса,

метали, стъкло, хартия и картон. От една страна това води до намаляване на обема и количеството на отпадъците (между 14 и 48 тона за последните четири години), които се депонират от община Рудозем и увеличаване на живота на клетката, а от друга страна до внасяне на по-малки суми като отчисления в РИОСВ.

Данни за разделно сортираните рециклируеми отпадъци на депото за периода 2011-2014 година, изготвени на месечна база въз основа на контролни листове подписани от общината и изпълнителя са представени в следващата таблица. Представени са и количествата разделно събрани отпадъци, докладвани пред РИОСВ за периода 2010-2013 г.

Таблица Количество разделно сортирани отпадъци на депото предадени за рециклиране

Месец	Количество разделно сортирани отпадъци на депото, тона			
	Хартия и картон	Метали	Пластмаси и стъкло	Общо
Януари	-	-	-	4,26
Февруари	-	-	-	6,36
Март	-	-	-	5,5
Април	-	-	-	5,5
Май	-	-	-	3,59
Юни	-	-	-	-
Юли	-	-	-	1,55
Август	-	-	-	-
Септември	-	-	-	1,88
Октомври	-	-	-	5,1
Ноември	-	-	-	-
Декември	-	-	-	6,33
Общо за 2014 г.	11,970	570	27,530	40,07
Януари	-	-	-	-
Февруари	0,8	-	4,25	5,05
Март	0,75	-	7,8	8,55
Април	0,715	-	1,35	2,065
Май	0,6	-	5,24	5,84
Юни	0,2	-	1,3	1,5
Юли	0,73	-	3,7	4,43
Август	0,46	-	4,51	4,97
Септември	0,6	-	-	0,6
Октомври	-	-	-	-
Ноември	-	-	-	-
Декември	-	-	-	-
Общо за 2013 г.	4,85	-	28,155	33,005
Общо за 2012 г.	-	-	13,85	13,85
Общо за 2011 г.	26	2	20	48

Източник: Община Рудозем и Зелена книга на РИОСВ Смолян

От предоставените от общината данни, както и от представените в Зелената книга за 2014 данни на РИОСВ Смолян е видно, че има тенденция ръчно отделените и предадени за оползотворяване рециклируеми отпадъци на регионалните депа на територията на РИОСВ

Смолян да нарастват (напр. нарастването през 2014 г. спрямо 2013 г. е повече от два пъти). Конкретно за Рудозем увеличението е в рамките на 20%, но за периода от 2012 г. до 2014 г. нарастването на предадените за оползотворяване материали е близо три пъти повече. Най-големите количества сортирани и предадени за оползотворяване рециклируеми отпадъци са отчетени през 2011 и 2014 г. Въпреки забелязваното увеличение, рециклираните отпадъци все още представлява по-малко от 3% от общото количество битови отпадъци докарани за депониране на общинското депо.

В изпълнение на Закона за управление на отпадъците общинската администрация е информирала всички търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради, за задълженията им от 01.01.2013 г. да събират разделно генерираните от дейността им отпадъци от хартия и картон, стъкло, пластмаса и метал и да ги предават на лица, притежаващи съответните разрешителни документи.

Информация по отношение на рециклируемите отпадъци на територията на общината се изготвя ежемесечно.

Няма отчетени разделно събрани зелени отпадъци за периода 2012-2014г. Не се предвижда изграждане на площадка за компостиране поради малките количества зелени и биоразградими отпадъци. Обявената процедура по ОПОС 2014-2020 за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG16M10P002-2.001 „Проектиране и изграждане на компостиращи инсталации за разделно събрани зелени и/или биоразградими отпадъци, вкл. осигуряване на необходимото оборудване и на съоръжения и техника за разделно събиране на зелени и биоразградими отпадъци" ще финансира инсталации с минимален капацитет 2000 тона/година, каквито количества в община Рудозем не могат да бъдат генерирани.

В общината има два действащи пункта за изкупуване на рециклируеми материали и вторични суровини от населението – на фирма „Ровотел Стийл“. Изкупуват се почти всички видове отпадъци: метални, хартия и картон, различни видове пластмаси, полиетилен и др.

По данни на РИОСВ Смолян (публикувани в Регионалния доклад за състоянието на околната среда през 2014 година), в неговия обхват на действие през 2014 година действат площадки за третиране на отпадъци с издадени разрешения, съгласно чл.35 от ЗУО, чиито услуги може да бъдат използвани и от населението на Община Рудозем, както следва:

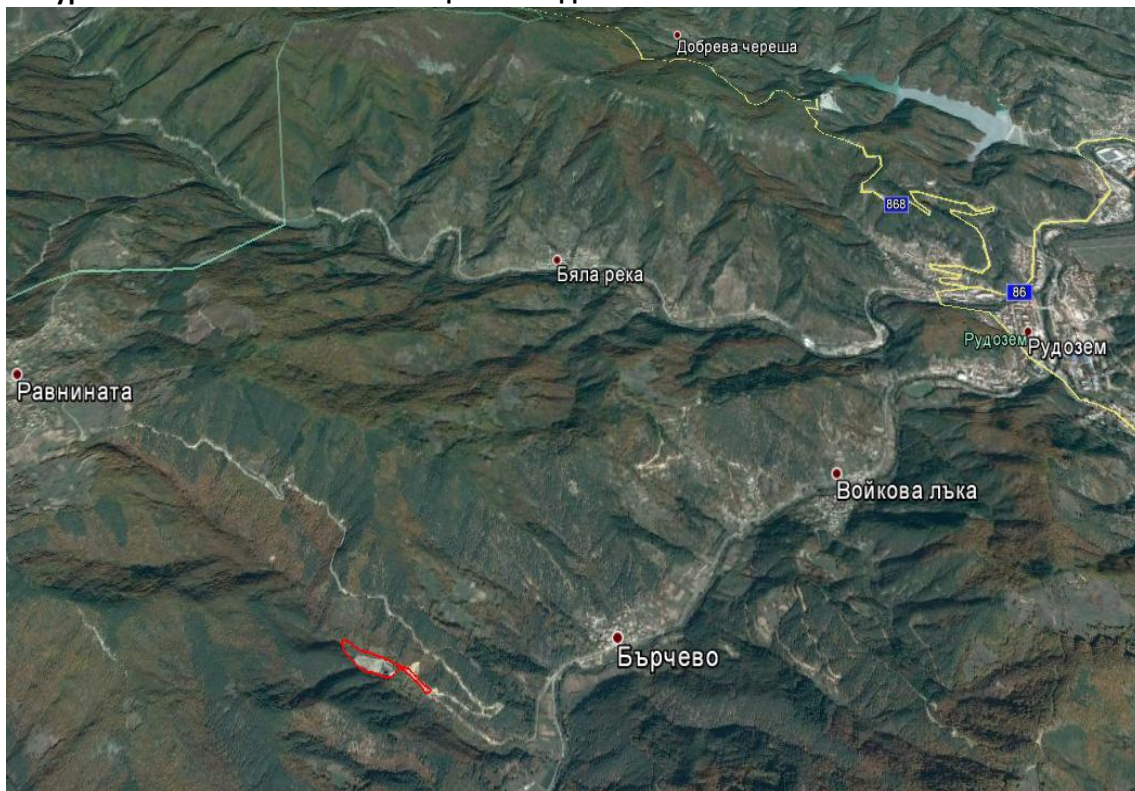
- площадки за събиране и предварително третиране на хартия, пластмаса, стъкло, ИУМПС, НУБА, ИУЕЕО и ОЧЦМ – 4 бр.
- площадки за събиране и предварително третиране на ОЧЦМ – 3 бр.
- площадки за събиране и предварително третиране на ИУМПС – 8 бр.
- площадки за събиране и предварително третиране на хартия, пластмаса, стъкло, ИУМПС – 2 бр.
- за събиране на хартия, пластмаса, стъкло, ИУЕЕО и ОЧЦМ – 1 бр.
- за площадки за събиране и предварително третиране на хартия, пластмаса, стъкло, строителни отпадъци и ОЧЦМ, събиране на НУБА, ИУЕЕО и ИУМПС – 1 бр.
- за събиране и временно съхранение на отпадъци от отработени масла и нефтопродукти – 1 бр.
- за събиране и временно съхранение на медицински отпадъци – 1 бр.
- за събиране и предварително третиране на опасни отпадъци – 1 бр.
- за оползотворяване на дървесни отпадъци и производство на ел.енергия – 1бр.

През 2013 година РИОСВ Смолян е издал разрешение за третиране на отпадъци на една фирма от Рудозем – "Рудомет груп" ЕООД, на която има издаден и регистрационен документ за третиране и транспортиране на отпадъци.

Депониране

Депонирането на неопасните отпадъци от територията на община Рудозем се извършва на общинското депо за твърди битови отпадъци, намиращо се на 5 км югоизточно от града в местността "Бунарски дол", землището на с. Бърчево, в негативна форма на релефа. Местоположението му е представено на Фигура 3.

Фигура 3 Местоположение на общинското депо

Депото е изградено и въведено в експлоатация през 2001 г. През 2002 година на депото е направена реконструкция и модернизация, което към този момент поставя община Рудозем сред малкото общини в страната, чиито депа отговарят на всички нормативни изисквания.

Капацитетът на депото е разчетен за 27 години, като обема му може да се изчерпи по-рано при неправилна експлоатация. Поради тази причина общинската администрация непрекъснато следи и контролира правилното депониране на отпадъците и предприема мерки за отклоняване на част от рециклируемите отпадъци от депониране, като организира разделното им събиране още в момента на разтоварването им на площадката на депото.

Въведеният в експлоатация цех за разделяне на битови отпадъци (сепарираща инсталация с преса за пластмаси, хартия, картон и метали) през 2003 г. затвърждава водещата позиция на общината в региона по отношение на управлението на отпадъците. Сепариращата линия е изградена по финансираня от Програма ФАР на ЕС и реализиран през 2003 г. „Проект за заетост в районите със стоманодобивна и минна промишленост“ за екологосъобразно третиране на генерираните твърди битови

отпадъци в община Рудозем, ликвидирани на нерегламентираните сметища и обновяване на зелената система.

Депото заема площ от 7 дка, оградено е и разполага с КПП, автоматична везна и осветление. Оборудвано е с необходимите означения и табели. Осигурена е денонощна охрана. По програма ФАР през 2003 година е изградена сепарираща линия. Изградени са газоотвеждащи тръби. На депото оперират два булдозера.

Запръстена е площ от 3 дка, като периодичността на запръстяване е 6 месеца.

Натрупаното количество отпадъци от началото на експлоатацията на клетката до 31.12.2014 година е 47 449,695 т.

Според годишните отчети изготвени от община Рудозем, към началото на 2015 година остатъчният капацитет на депото е **33 333,255** тона или **83 333,1375м³**.

За регионалното депо е издадено Комплексно разрешително №387-НО/2010 г. **Оператор на инсталацията и притежател на разрешителното** – Община Рудозем.

Депонираните количества през периода 2012-2014 г., съгласно годишните доклади за изпълнение на дейностите за които е представено КР, са следните:

Таблица Депонираните отпадъци на общинско депо Рудозем, 2012-2014 г., в тонове

Източник	2012	2013	2014
Община Рудозем, битови отпадъци	1 647	1 448	1 555
Утайки ПСОВ Рудозем	14,4	6,7	6
Производствени отпадъци	187,6	221,3	204
Общо	1 849	1 676	1 764

Източник: Годишни доклади за изпълнение на дейностите, за които е издадено Комплексно разрешително за регионалното депо, Община Рудозем

Технологията предвижда (съгласно комплексното разрешително):

- Разтоварване и сепариране
- Депониране и разстилане с уплътняване
- Запръстяване

Постъпилите отпадъци се разстилат и уплътняват с булдозер и запечатват с почвени материали.

Технологията за обезвреждане на отпадъците чрез запръстяване се изпълнява по следния начин: Натрупаните отпадъци се уплътняват чрез валиране, като се получава пласт с дебелина от около 1,5 метра. Този пласт се запръстява със земни маси с дебелина 0,25-0,30 м. и технологичния процес започва от начало. Този начин на депониране отговаря на нормативните изисквания и се спазва стриктно от оператора на депото.

Отпадъците, постъпващи на депото се контролират по тегло и вид.

С договор от 15.12.2014 г. община Рудозем е възложила експлоатацията на депото на Кооперация „Екосистем КООП“. Съгласно договора задълженията на изпълнителя, отпадъците постъпващи на депото се контролират по тегло и вид. Други задължения на изпълнителя са свързани с:

- входящ контрол и приемане на сметоизвозващите автомобили;
- обезвреждане на отпадъците чрез придобиване и запръстяване;

- денонощна охрана на общинското депо;
- водене на отчетна книга за депонираните отпадъци;
- изготвяне на годишни отчети за оползотворените и депонираните битови и производствени отпадъци, както и на годишен доклад за изпълнение на дейностите за които е предоставено комплексното разрешително.

Със Заповед на кмета на общината е определен персонала, който извършва конкретни дейности по изпълнението на условията в разрешителното и лицата, отговорни за изпълнението на условията в разрешителното.

Периодично се провеждат обучения на персонала по безопасност на работа и охрана на труда, както и за технологията и начина на депониране на отпадъците.

Осигурен е актуален списък с нормативните актове, отнасящи се до работата на депото и инсталациите, както и необходимите инструкции и списъци изисквани с комплексното разрешително. Изготвени са инструкции за:

- експлоатация и поддръжка;
- проверка и коригиращи действия;
- предотвратяване и контрол на аварийни ситуации.

Изводи:

- Общината е добре обезпечена със съдове за смесени битови отпадъци като брой и обем;
- През 2015 г. е възстановена системата за разделно събиране на отпадъците от опаковки (съвместно с „Булекопак“ АД);
- Общината е изградила собствена система за сепариране на основните рециклируеми отпадъци, постъпващи на депото;
- Не са обезпечени съдове и не се осъществява разделно събиране на биоотпадъци, които имат най-голям дял в битовите отпадъци;
- Остатъчният капацитет на депото е достатъчно голям за да осигури депонирането на отпадъците през следващите около 20 години.

Препоръки:

- Текущата подмяна на остарелите и амортизирани съдове следва да се планира и осъществява своевременно, в т.ч. и поетапна подмяна на контейнерите с обем от 4 м³;
- Приоритетно трябва да продължат усилията за оползотворяване на биоотпадъците чрез производство на компост чрез домашно компостиране, или чрез обединяване на усилията с др. общини от региона;
- За да се повиши качеството на сепарираните и предавани за рециклиране отпадъци общината би могла да разшири обхвата на системата за разделно събиране на пластмаса, хартия, стъкло и метали, като разположи съдове и в по-големите села в общината.

Анализ на институционалния капацитет и финансиране на дейността

Организационната структура на общината, отнасяща се до опазването на околната среда, в т.ч. и управлението на отпадъците е следната:

- Кмет на община Рудозем,
- Заместник кмет,
- Главен експерт „Екология и технически контрол” – Мирослав Белев;
- Отговорник на депото;
- Кметове и кметски наместници по населени места.

В структурата на специализираната администрация на общината има отдел „Екология“.

Общият брой на служителите, отговорни за опазването на околната среда е трима, като двама от тях имат отговорности свързани само с управлението на отпадъците. Експертите от общинската администрация периодично участват в обучения за управление на дейностите по отпадъците.

Община Рудозем, 4960 гр. Рудозем, бул. “България” № 15, тел. 0306/9 91 99, факс 0306/9 91 41, e-mail: obrud@abv.bg.

Таблица Планирани разходи за дейности по управление на отпадъците 2013-2015 г., х.лв

	2013 и 2014	2015
Почистване на територии за обществено ползване	26.4	24.6
Сметосъбиране и извозване на БО	109.8	113.8
Депониране	114.6	106
Общо разходи	250.8	244.4

Източник: Решения на Общинския съвет

През 2015 г. е увеличена цената за депониране на тон производствени неопасни отпадъци, заплащана от фирми, които директно извозват отпадъците си на депото.

Планираните приходи от такса битови отпадъци за периода 2013-2015 година са представени в следващата таблица.

Таблица Планирани приходи за дейности по управление на отпадъците 2013-2015 г., х.лв

	2013 и 2014	2015
Общ размер на приходите, в т.ч. от	250.8	244.4
Физически лица	100.2	97.7
Юридически лица	150.6	146.7

Източник: Решения на Общинския съвет

Съгласно план сметката, гласувана от Общинския съвет фактическите разходи за дейностите по отпадъци (в лева) за 2015 година са както следва:

	2015
Общо разходи за управление на отпадъците., в т.ч. за:	244 468
Почистване на територии за обществено ползване	24 000
Сметосъбиране и извозване на БО	106 422
Депониране на БО	38 000
Обезпечение по чл.60 от ЗУО	9 146
Отчисления по чл. 64 от ЗУО	47 600
Закупуване на съдове и техника	9 300
Инвестиционни разходи по депото / мониторинг /	10 000
Закриване и рекултивация на стари замърсявания	-

Източник: Решения на Общинския съвет

Цената на депониране на отпадъците на общинското депо за 2015 година е както следва:

-за тон битов отпадък – 17,55 лв. (без ДДС) + отчисленията по чл. 64 и чл. 60 от ЗУО;

-за тон промишлен отпадък – 60 лв. (без ДДС)+ отчисленията по чл. 64 от ЗУО.

Размерът на обезпечението по чл. 60 от ЗУО за закриване на клетки е 5,38 лв/тон. В таблицата по-долу са дадени натрупаните средства от отчисления и обезпечения по ЗУО.

Таблица Натрупани средства от отчисления и обезпечения по ЗУО

Период	Тонове	Обезпечение по чл. 60 от ЗУО, лв.	Отчисления по чл. 64 от ЗУО
01.01.2011г.- 31.12.2014г.	7153.93	38482.62	85693.67
01.01.2015г.- 30.09.2015г.	1323.89	5368.9	27942.26

Източник: РИОСВ Смолян, за община Рудозем

Общината няма дължими обезпечения или отчисления за периода 2011-2015 г.

В съответствие с Наредбата за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци от 19.12.2013 г. отчисленията по чл. 64 от ЗУО, събирани при непостигане на целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъци, нарастват от 28 лв на тон през 2015 г. по следния начин:

Отчисления по чл. 64	2016	2017	2018	2019	2020
Лева на тон депонирани отпадъци	36	47	61	78	95

Относителният дял на ТБО в средният доход на човек от населението е под 0,3% или значително по-нисък от прага на социална поносимост, определен като 1% от средния паричен доход. Основната тежест от разходите по дейностите по управление на отпадъците се посреща от юридическите лица.

Информация за замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците

Закрити са съществуващите депа за отпадъци на територията на община Рудозем, които не отговарят на действащата нормативна уредба. Ликвидирането на нерегламентираните сметища е извършено през 2005-2006 г. При констатиране на нови терени замърсени с отпадъци, общинската администрация и кметовете по населени места предприемат необходимите мерки и действия за ликвидиране на замърсяването.

В регионалните доклади за състоянието на околната среда на РИОСВ Смолян е отбелязано, че при проверките на инспекцията по населените места за нерегламентирани сметища, през последните години се констатират по-малко замърсени площи с битови и строителни отпадъци. През 2011 и 2012 г. са установени 19 замърсявания с обща площ 0,5 дка на различни места в общината. Почвената повърхност е била своевременно почистена и отпадъците предепонирани на общинското депо.

Общината все още се намира в икономическа криза. Поради високия дял на безработица, незавидното финансово положение и ниската покупателна способност на населението, генерираните отпадъци на глава от населението в общината сравнено със средните стойности за страната са доста по-ниски.

За в бъдеще, при един реален и траен ръст на доходите на населението, може да се очаква промяна в качествения и количествен състав на генерираните отпадъци.

Анализ на информирането на обществеността

В рамките на национална кампания „За чиста околна среда“, финансирана от ПУДООС през 2014 г., кметства, училища и детски градини от община Рудозем са изготвили и внесли в МОСВ десет проекта за финансиране, като два от тях са одобрени за финансиране и реализирани:

- „Възстановяване на зона за отдих в с. Равнината“ на кметство с. Равнината на стойност 10 000 лв. и
- „Еко занималня в двора на детската градина“ на ОДЗ „Снежанка“ на стойност 5 000 лв.

При провеждането на ежегодното пролетно почистване в община Рудозем се организират и кампании за събиране на отпадъците от домовете или предаването им на определени от общината места. Населението на общината участва се включва, макар и не особено активно в кампанията „Да изчистим България за един ден“ проведена на 26.04.2014 г. Събраните и депонирани на депото отпадъци за два дни са 3,8 тона. Отделно от това екипът на РИОСВ Смолян е почистил двете страни на пътните платна в отсечката между с. Средногорци и гр. Рудозем на път II-86.

На 22 март 2014 година е организирано почистване на речното корито на р. Елховска между с. Елховец и с. Пловдивци от Съвет по туризъм Рудозем в партньорство с РИОСВ Смолян и община Рудозем. В почистването най-активно участие вземат ученици, като най-активните от тях са наградени от РИОСВ Смолян.

Това показва, че има още резерви за активното включване на повече участници от местното население във връзка с кампанийни и др. мероприятия, организирани на национално или общинско ниво. От м. декември 2014 г. „Булекопак“ АД започва ефективна работа, в т.ч. и по отношение на извозването на разделно събраните отпадъци от опаковки. Дейността на „Булекопак“ АД може да бъде улеснена с провеждането на подходящи по време и формат разяснителни и образователни кампании, които да обхванат възможно най-голям дял на населението на общината.

Има възможности да се подобри предоставянето по подходящ начин на населението (например на интернет страницата на общината) на по-пълна и подробна информация за предоставяните услуги, правата и задълженията на гражданите и фирмите. На официалната страница на общината в интернет са публикувани сравнително малък брой програми, планове, наредби, заповеди, графици, списъци и др. документи с местно значение свързани с опазването на околната среда, в т.ч. и по отношение на управлението на отпадъците.

Анализ на информационното обезпечаване

Общинска администрация разполага с информация за:

- Количеството депонирани отпадъци по видове и източници, битови и строителни;
- Количеството сепарирани на площадката на депото рециклируеми отпадъци по видове (хартия, картон, метали, стъкло и пластмаси), отклонение от депониране на депото;
- Количеството рециклирани и предадени за оползотворяване отпадъци
- Юридически и физически лица при чиято дейност се генерират опасни, производствени и строителни отпадъци, които след утвърждаването им в РИОСВ Смолян представят в община Рудозем собствени (фирмени) програми за управление на дейностите по отпадъците.

През 2015-2016 г. се извършва морфологичен анализ на отпадъците. Резултатите са посочени в *Доклад за морфологичния анализ на състава и количеството на битовите отпадъци, образувани на територията на Община Рудозем. / Приложение 1 /*

Приложение 2. Прогнози

Прогноза за населението, нормата на натрупване и количеството образувани битови отпадъци

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Население	9 657	9 512	9 369	9 228	9 090	8 954	8 820
Норма на натрупване	180	181	182	183	184	185	186
Количество битови отпадъци	1 738	1 722	1 705	1 689	1 673	1 656	1 641

Прогноза за състава на отпадъците

	състав 2014	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Хранителни	18.43%	320	317	314	311	308	305	302
Хартия	6.99%	122	120	119	118	117	116	115
Картон	4.56%	79	78	78	77	76	76	75
Пластмаса	10.23%	178	176	174	173	171	169	168
Текстил	2.63%	46	45	45	44	44	44	43
Гума	0.96%	17	17	16	16	16	16	16
Кожа	0.96%	17	17	16	16	16	16	16
Градински	27.48%	478	473	469	464	460	455	451
Дървесни	2.57%	45	44	44	43	43	42	42
Стъкло	3.78%	66	65	64	64	63	63	62
Метали	1.94%	34	33	33	33	32	32	32
Инертни	18.88%	328	325	322	319	316	313	310
Опасни	0.60%	10	10	10	10	10	10	10
Общо	100.00%	1,738	1,722	1,705	1,689	1,673	1,656	1,641